

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS

DIVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Aštuntieji metai

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Adelaide, 1955 m. lapkričio/Nov. 28 d.

Kaina/Price 1/9

Nr. 24(187)

BULGANINAS IR CHRUSČIOVAS INDIJOJE

Lapkričio 18 dieną Sovietų Rusijos vadai min. pirm. Bulganinas ir kom. partijos gen. sekretorius Chruščiovas atvyko į Indiją oficialaus vizito. Pakeliui iš aerodromo į New Dehli, 12 mylių atstume, juos nepaprastai iškilmingai sveikino apie 1 milijonas indų su gėlėmis ir draugiškais šauksmais.

Bulganinas atvykimo proga pareiškė, kad abi tautos, Indija ir Sov. Rusija, siekia vis glaudesnio bendradarbiavimo bei suartėjimo ir kad draugiškumo ryšiai darosi vis tampresni.

Nors jų atvykimas jau buvo anksčiau numatytas, tačiau jis turi ryšio su nepavykusia Genevos konferencija. Komunistai ten nors nieko nepralaimėjo, bet nieko konkretaus ir nelaimėjo. Todėl nuo Europos tenka tuo tarpu nusigręžti ir visą savo įtaką mesti į Aziją. Sovietų Rusijos tikslas neutralizuoti dar nekomunistines Azijos tautas nuo Burmos iki Egipto. Rusai svajojo apie tai šimtmečius, bet jų įtaka buvo slopinama Anglijos, kuri tame rajone turėjo lemiamąją įtaką, gi dabar, anglių įtakai silpnėjant, bolševikai pajuto tuštumą, kurią jie pasiryžę nedelsdami užpildyti.

Oficialioje kalboje Bulganinas pareiškė, kad Sov. Rusija pagelbės Indijai išvystyti atominę energiją taikos tikslams, išplėsti pramonę ir elektros jėgaines.

"Sukurtos visos sąlygos abiejų tautų prekybiniam ir ūkiniam bendradarbiavimui lygiomis teisėmis abiejų tautų gerovei", pareiškė Bulganinas.

Indijos min. pirm. Mr. Nehru atsakdamas pareiškė, kad indai yra drau-

gai visų tautų, kurios dirba taikos labui. Indija esą turinti daug ko pasimokyti iš Sovietų Rusijos progreso.

Iš Indijos Bulganinas ir Chruščiovas vyks į Burmą ir Afganistaną.

Pranešimai iš Maskvos sako, kad Afganistanas jau beveik esąs visiškai Sovietų Rusijos įtakoje.

Taip pamažu, žingsnis po žingsnio, komunizmas plečia savo įtaką. Vakarų tautos, būdamos kur kas pranašesnės ūkiškai bei militariškai, nesugeba komunizmo ekspansijos sustabdyti ir vieną dieną turės sutikti pavojų akis į akį.

Paslaptingas laivo keleivių dingimas.

Nedidelis laivelis, Joy Ita, su 25 keleiviais ir keliais įgulos nariais, spalio pradžioje išplaukė iš Samoos salos į Tokelau salas. Pakeliui kažkas atsitiko ir laivas pradėjo neduoti jokių signalų. Pradėjus ieškoti laivas surastas pusiau paskendęs, tačiau laive nerasta nė vieno žmogaus. Kas su jais atsitiko — iki šiol nenustatyta. Toje vietoje, kur laivas buvo surastas, rasta daug japonų žvejų laivų. Vienas Fiji salos laikraštis paskelbė, kad keleivius bus išžudę japonai, tačiau vyriausybė tuos gandus paneigė, nes tam nesą jokių įrodymų.

Šis nepaprastas įvykis lieka kol kas paslaptingas. Gal vėliau paaiškės, kas atsitiko ir kodėl nebuvo duoti pagalbos signalai.

ISILEIS TURISTUS JAU IR Į PABALTJO KRAŠTUS

Suomiu laikraštis *Helsingin Sanomat* š. m. lapkričio 4 d. rašo, kad Sovietai ruošia atpiginti keliones į Sov. Rusiją. Turistai busių įsileidžiami net į centrinę Aziją, o nuo ateinančių metų galėsį lankyti taip pat Pabaltijo valstybes. Dabar lankyti Pabaltijo valstybių nesą galima todėl, kad ten nesą tinkamų turistams priimti viešbučių. "Inturist" 1950 m. padaręs klaidą, kad dėl būstų stokos senuosius viešbučius pavedė vietinėms organizacijoms. Tačiau Sovietai tikisi, kad 1956 m. liepos mėnesį "Inturist" Rygoje, Vilniuje ir Talline galės turėti jau savus viešbučius ir tuo būdu minimuosiuose miestuose priimti svetimšalius turistus. Š. m. spalio mėn. į Rygą atvykusi danų turistų ekskursija dėl viešbučių stokos turėjo nakvoti laive. Taip bent tą reikalą, kodėl iki šiol turistai nebuvo įsileisti į Pabaltijo kraštus, "Helsingin Sanomat" bendradarbiui aiškino Sovietų kelionių biuro "Inturist" direkt. Vlad. Andukinovas, atvykęs 3 dienų vizito į Suomiją. Į Helsinkį jis užsuko grįždamas iš Londono per Stockholmą, pakviestas suomių turizmo sąjungos pasitarti turistų kelionių reikalais tarp Suomijos ir Sov. Sąjungos.

JAU LAIKAS SIŪSTI PRENUMERATĄ 1956 METAMS!

Gruodis — lietuviškos spaudos užsakymų mėnuo. Juo anksčiau užsakyta — tuo geriau: Leidyklai — laiku sutvarkyti ir paruošti adresus, Skaitytojams — nesusitrukdo laikraščio gavimas.

Ateinančiais metais *Australijos Lietuvis* bus leidžiamas tokio pat formato kaip ir šiais. Jo turinys bus stengiamasi kiek įmanoma gerinti ir įvairinti.

Kviečiame kiekvieną mūsų Gerb. Skaitytoją raginti savo pažįstamus, kad ir jie prenumeruotų *Australijos Lietuvį*. Juo daugiau prenumeratorių, tuo laikraštis gali būti įdomesnis bei turiningesnis.

Visi talkon!

Užsakymus adresuoti: *Australijos Lietuvis*, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

ŽENEVOS KONFERENCIJA BAIGĖS VISIŠKU NEPASISEKIMU

Spalio 27 dieną prasidėjusi keturių užsienio reikalų ministerių (JAV, Britanijos, Sov. Rusijos ir Prancūzijos) konferencija baigėsi lapkričio 17 dieną nepasiekusi jokio susitarimo.

Pagrindiniai klausimai, kuriuos konferencija turėjusi išspręsti, buvo trys:

— Vokietijos suvienijimas,

— Europos saugumas bei nusiginklavimas,

— Kultūrinis, ekonominis bei politinis bendradarbiavimas Vakarų su Rytais.

Dar niekad taip aiškiai ir nedviprasmiškai Molotovas nebuvo pasakęs tikrųjų Sov. Rusijos siekimų kaip ši kartą. Vokietiją suvienyti Sov. Rusija sutinka, bet ji turi būti visa sukomunistinta; nusiginkluoti Sov. Rusija sutinka, bet prieš tai turi nusiginkluoti ir likviduoti visas karines bazes JAV-bės ir kitos laisvojo pasaulio tautos, na, po to "nusiginkluosianti" ir Sov. Rusija; dėl glaudesnio Vakarų ir Rytų bendradarbiavimo į Dulleso pareiškimą, kad būtų pakelta geležinė uždanga, Molotovas atsakė, kad ji nebuvo ir niekad nebus pakelta. Jo žodžiais, tuo atveju visokie Vakarų "imperialistų" agentai pradės drumsti Sov. Rusijos "laimingų" piliečių ramybę ir užkrės "supuvusiomis" idėjomis. O kas tada liks iš komunizmo?

Kaip žinoma, ši konferencija buvo tąsa keturių didžiųjų konferencijų, buvusios liepos mėnesį. Tada didieji išsiskirstė šypsodamiesi. Buvo paskelbta "nauja era", nes Bulganinas su Chruščiovu taip pat šypsojosi. Šį kartą visi išsiskirstė su surūgusiais veidais, net nenuitarę, kada kita konferencija šaukti, o tik pareiškę, kad naujos konferencijos data busianti nustatyta diplomatinio keliu.

Merkys jau taip pat miręs?

Nepatikrintom žiniom, Antanas Merkys, buvęs paskutinis nepriklausomos Lietuvos ministeris pirmininkas, išvežtas į Rusiją vienas iš pirmųjų, esąs jau miręs. Jo žmona ir sūnus sugrąžinti į Lietuvą.

Pirmieji savanoriai

Vokietijos kariuomenės pirmieji savanoriai, 1000 vyrų, buvo įvilkti į uniformas lapkričio 15 d. Iki metų galo busių 6000. Tai daugiausia ne kareiviai, bet karininkai.

* Jonas ALEKSA, buvęs nepriklausomos Lietuvos laikais žemės ūkio ministru, kovo mėn. mirė Vilniuje. Nacių laikais jis kartu su prel. M. Krupavičium buvo išvežtas į Vokietiją. Rusai jį užklupo Berlyne ir grąžino į Lietuvą, buvo ištrėmę į Sibirą, iš kur ligonį parvežė į Vilnių.

* Japonų dantų gydytojas išgalvojo dantim gręžti aparate įtaisą skausmui malšinti. To įtaisą pagrindu yra silpną elektros srovė.

Trumpai

* JAV-bėse nukritus dviem keleiviniam lėktuvam žuvo 41 asmuo ir sužeista 46.

* Du britų kareiviai buvo užmušti Kykko Camp stovykloje Kipro saloje sprogus karių valgykloje bombai, kuri buvo padėta Kipro partizanų, siekiančių išlaisvinti Kipro salą iš anglių valdžios.

* Malajuose vyriausybės ir komunistų partijos (iš džiunglių) atstovai susitiko tartis dėl paliaubų. Jeigu susitarimo nebūs pasiekta, tai vyriausybė numato pradėti plataus masto karą veiksmus prieš komunistų partizanus, besislapstančius džiunglėse.

* Lt.-gen. James Doolittle, kuris vadovavo pirmam atominiam bombardavimui Japonijos žemumai II karo metu, pareiškė, jog šiuo metu Amerikos aviacijos karinis pajėgumas yra 1 milijoną kartų didesnis, negu buvo anuometu. Tai dėl vandenilio bombos pagaminimo.

* Vokietijos ūkio gamyba 1955 metų pirmam pusmetyje pasiekė aukščiausią Vokietijos istorijoje lygį ir ūkiškoji ekspansija pradeda užkariauti visas Europos rinkas.

* Egipto min. pirm. gen. Nasser įspėjo JAV-bes, kad jeigu jos duosiančios ginklų Izraeliui, tai Egiptas ir kiti arabų kraštai stengsis jų daugiau gauti iš komunistinių kraštų ir karas pasidarys neišvengiamas. JAV-bės reikalauja, kad Izraelis ir Egiptas galutinai nustatytų valstybinę sieną ir tuo būdu pašalintų nuolatinių nesutarimų priežastį.

* Kanadoje nuteisti pakarti trys vyrukai, kurie apiplėšė ir po to nužudė katalikų kunigą. Kunigas, važiuavęs automobiliu, buvo tuos tris vyrukus priėmęs pavėžėti, o jie ta proga jį apiplėšė ir nužudė.

* Visame pasaulyje šiuo metu kasdien priauga 88.000 žmonių. Rūpinamasi atsilikusiuose kraštuose propaguoti gimimų kontrolę.

* Australijos Federalinio parlamento rinkimams, kurie įvyks gruodžio 10 d., išstatyta 304 kandidatai, iš kurių bus išrinkti 121. Liberalų-Krašto Partija išstatė 107 kandidatus, Dr. Evatto vadovaujama Darbo Partija (prokomunistinė) 101 kandidatą, Mr. Joshua antikomunistinė Darbo Partija išstatė 38 kandidatus ir komunistų partija 28 kandidatus.

* 12 asmenų, kurių tarpe 6 vyrai, 4 moterys ir 2 vaikai, mažu laiveliu pabėgo iš Jugoslavijos ir atplaukė į vieną Italijos uostą.

* JAV-bėse, 23 vyrukas Graham, įsodinęs savo motiną į keleivinį lėktuvą, apdraudęs jos gyvybę 37.000 dolerių ir į motinos bagažą įdėjo bombą, kuri sprogo lėktuvui skrendant. Visi 44 keleiviai ir įgula užmušti. Išaiškinus katastrofos priežastį nusikaltėlis areštuotas.

* Brazilijoje kariuomenė pašalino prezidentą ir jo vieton paskyrė kitą.

* Kipro saloje britų policija ir kariuomenė pavartojo dujines bombas išsklaidyti antibritiškas demonstracijas Nicosia mieste.

* Paskutinėmis žiniomis, Malajų vyriausybė nutarė atnaujinti plataus masto karą veiksmus prieš besislapstančius džiunglėse raudonuosius partizanus, nes komunistai neparodė noro priimti vyriausybės amnestijos sąlygų.

* Bagdado sutarties tautų (Turkijos, Irako, Pakistano, Persijos ir Anglijos) ministeriai susirinko aptarti padėtį, susidariusią dėl Sov. Rusijos ekspansijos į Artimuosius Rytus, ypač ginklų tiekimo arabų kraštams. JAV-bių atstovas taip pat dalyvauja aktyviu stebėtoju ir užtikrino Amerikos pagalbą.

* Argentinoje nuvertus Perono diktatūrą padėtis vistiek nepastovi. Jau atstatytas naujasis prezidentas ir karo ministeris, o taip pat pradėta areštuoti tie, kurie dalyvavo verčiant Peroną. Atseit, eđa savieji savuosius.

AMERIKOS KAPITALAS AUSTRALIJOJE

Amerikos kapitalas Australijoje savo dydžiu ir reikšme jau pasiekė Anglijos kapitalo lygį. Apie vienas trečdalis jmonių, įkurtų nuo 1945 metų, visiškai arba dalinai buvo finansuojamos iš užsienio (Amerikos). Nuo 1948-49 metų užsienio kapitalo investuota apie 300 mil. svarų, iš kurių apie 200 mil. investuoti į gamybos pramonę.

Atskirose ūkio šakose užsienio kapitalas sudaro tokią proporciją: naftos valyklose 95%, chemijos pramonėje 75%, tekstilėje 50%, technikos ir metalo gamyboje 30%, maisto pramonėje 20%.

Anglijos ūkio ir politikos vadovai susirūpino, kad netolimas jau laikas, kada Anglijos įtaka Australijoje visai sumažėsianti. Australai gi patenkinti, kad Amerikos kapitalas plaukia į Australiją ir kelia gyvenimo standartą.

Gerb. mūsų Skaitytojams,

Pranešame, kad sekantis "Australijos Lietuvis" numeris išeis viena savaitė vėliau, t. y. ne gruodžio 12, bet gruodžio 19 dieną su literatūrinu švenčių priedu — įdomia apysaka iš kryžuočių laikų. Švenčių numeris turės 16 puslapių.

Lietuvių TEATRAS-STUDIJA

Wellington Square
Studio Theatre salėje, Nth. Adelaide,
1955 m. gruodžio 2 d., penktadienį,
premjera

"AUKSTADVARIS"

Vyt. Alanto 3 v. drama

1955 m. gruodžio 3 d., šeštadienį,

"AUKSTADVARIS"

vaidinamas antrą kartą

DALYVAUJA: E. Dubulskytė, S. Kaniėnė, G. Matulevičienė, A. Gutis, Z. Kučinskas, B. Rainys, A. Trinkla, V. Užubalis.

Bilietai parduodami šv. Juozapo bažnyčios salėje prieš pamaldas ir po pamaldų, o vaidinimų dienomis prie įėjimo nuo 7 v.v. PRADŽIA 8 val. vak.

STUDIO THEATRE PASIEKIAMAS:

a) Tramvajais: iš City Enfield ir Prospect, stop 3.

b) Autobusais, kurie vyksta nuo Parlamento rūmų per Wellington Square.

Lietuviai Pasaulyje

Argentina

* *Argentinos Lietuvių Bendruomenė* š. m. lapkričio 27 d. iškilmingai mini bendruomenės 5 metų sukaktį. Ta pačia proga bus atžymėta ir Lietuvos kariuomenės šventė. Prie šventės iškilmingesnio paminėjimo dedasi visos lietuviškos organizacijos.

* *Buenos Aires mieste* yra susikūręs Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras, kuris jau viešai pasirodė Susivienijime.

Brazilija

* *Rio de Janeiro* Brazilijos un-to inžinerijos mokyklos rūmuose buvo atidaryta Pasaulinė Foto Paroda, vaizduojanti pasaulio gyvenimą dokumentinėmis fotografijomis. Parodą atidarė Olandijos ambasadorius Shurman. Atidaryme dalyvavo taip pat Lietuvos atstovas Dr. F. Meieris. Parodoje dalyvauja visos Amerikos respublikos, be to, Ispanija, Olandija, D. Britanija, LIETUVA, Šveicarija, Danija, Lenkija, Japonija, Kinija ir Izraelis. Parodą suorganizavo Kolumbijos žurnalistas Julio Casilimas. Paroda pasižymi ekspozicijų gausumu ir plačia apimtimi. Lietuvos pasiuntinybė Rio de Janeiro parodai įteikė būdingiausius Lietuvos ir lietuvių tautos gyvenimo vaizdus, iš kurių apie pusę skirta Vilniui ir jo meno turtams atžymėti. Kitos fotografijos vaizduoja lietuviško stiliaus kryžius, žmonių tipus, sodybas, darbus ir t.t. Japonija pateikė dvi nepaprastai didelės gamtovaizdžių nuotraukas — dviejų metrų ilgumo ir vieno metro aukštumo ištisame popieriuje. Nicaragua skyriuje viena fotografija vaizduoja žmogaus pėdsakus, išsilikusius lavoje prieš 6.000 metų. Retų nuotraukų davė taip pat Ispanija, Čilė, Brazilija ir kt. Prie Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslą pažymėta, jog tai 16 a. kūriny, esąs Vilniuje, Lietuvos sostinėje, o ši Madona yra Lietuvos globėja.

Italija

* *PLB Italijos krašto valdyba* suruošė lietuviams Romoje vysk. Valančiaus 80 metų nuo jo mirties minėjimą. Paskaitą skaitytė prof. Z. Ivinskis, kuris nušvietė šio didžiojo lietuvių tautos ir Bažnyčios vyro asmenybę ir jo kovas už lietuvių tautos teises bei jos švietimą.

* *Lapkričio 2 d. posėdžiavo PLB Italijos krašto taryba.* Be kitko, buvo išrinktas naujas krašto valdybos išdėtininkas, kun. Ant. Bitinas, vieton pasitraukusio iš krašto tarybos ir valdybos Dr. J. Gailiaus. Taryba taip pat patvirtino raštu įvykdytą sekretorium prof. Dr. Rabikausko išrinkimą. Taryba pritarė valdybos pasiūlymui leisti Italijos lietuviams neperiodinį leidinį informacijos tikslams ir apsvairstė visą eilę kitų reikalų.

* *Iš Čikagos atvyko į Romą Antanas Skridulis* tobulintis muzikos studijose. Apsigyveno Šv. Kazimiero Kolegijoje. Studijuos "Pontificio Instituto di Musica Sacra" Romoje.

J. A. V-bes

* *1956 m. vasarą Čikagoje ruošiamą didžiulę dainų šventę*, į kurią suvažiuos patys savo laisvu noru, bet ne okupantų prievarta suvaryti, dešimtys chorų iš JAV ir Kanados. Tuo pačiu metu bus taip pat sušauktas ir lietuvių kultūrinis kongresas, kuriame lietuvių intelektualai aptars aktualiausius lietuvių tautos kultūrinius reikalus. Minimajai šventei lėšoms parūpinti Čikagoje buvo suruoštas koncertas, kuriame programą atliko mergaičių ansamblis, vyrų choras, Metropolitan operos solistas A. Brazis ir solistė St. Klimaitė. Vėliau buvo suruoštas vaidinimas "Inteligentai". Po vaidinimo VLIKo VT URT valdytojas padarė susirinkusiems pranešimą apie lietuvių kovas ir laisvinimo veiklą. Po pranešimo buvo atsakinėjama į paklausimus ir pasidalinta mintimis apie bend-

ra pasaulinės politikos padėtį.

* *Čikagos prekybininkas J. Karvelis* ruošiasi išleisti naujus leidimus A. Giedriaus pasakų vaikams, Brolių Grimų pasakas ir V. Putino raštus. *TERRA* leidžia žurnalisto J. Pronckaus paruoštą didesnės apimties veikalą, pavadintą *Šiaurės šaukia*. Dr. J. Adomavičius paruošė spaudai dvi knygas: vieną apie tabaką ir jo įtaką sveikatai, antrą — apie psichiką ir ligas.

* *Jau ruošiami spaudai V. Krėvės* raštai. Juos redaguoja Dr. V. Maciūnas, kalbą taiso Dr. Pr. Skardžius. Visi raštai numatomi išleisti 6 tomis maždaug po 400 puslapių. Dr. Pr. Skardžius baigia Goettingeno un-to užsakytą vokiškai veikalą apie "Lietuvių kalbos žodžių darybą". B. Mašulis, buv. teisingumo ministeris ir Valstybės Tarybos pirmininkas, ruošia lietuvių teisinių terminų žodyną.

* *Tėvynės Mylėtojų Draugija*, kuri yra išleidusi V. Kudirkos raštus ir nemaža kitų veitingų veikalų, leidžia Dr. V. Sruogienės 800 puslapydžio Lietuvos istoriją. Leidinys praturtinamas daugiau kaip 300 nuotraukų iš žilos Lietuvos senovės. Jos ligi šiol mūsų spaudoj nebuvo pasirodžiusios. Prie jų fotokopijų prisidėjo ir JAV kongreso biblioteka. Tėvynės Mylėtojų Draugijos pirmininkas yra Sandaros redaktorius M. Vaidyla. JAV ir Kanados lietuvių spauda šiltai sutiko pedagogo A. Rimkūno trečiąją "Kregždutės" dalį, kurioj duota daug žinių apie tėvų kraštą, jo gamtą, kultūrą ir praeitį.

* *Pagal arch. J. Muloko projektą* St. Louis parapijoje statoma lietuviško stiliaus bažnyčia. Vitražus ruošia dail. K. V. Jonynas, puošimo darbuose taip pat talkininkauja V. Kašuba, Pautienius ir kt.

* *Amerikos ir Kanados lietuvių spauda* plačiai komentuoja ekonomisto J. Karečkos pasiūlymą sudaryti Lietuvos Atstatymo Fondą, kurio pagrindą sudarytų Amerikos lietuvių, neturinčių jokių įpėdinių, palikimai.

Kanada

* *Prof. A. Paplauskas-Ramūnas* pakeltas ord. profesorium ir paskirtas Kanados sostinės Ottawos un-to pedagoginių mokslų katedros vedėju.

Prancuzija

* *Paryžiuje gyvenęs lietuvis dail. V. Kasiulis* neseniai buvo pakviestas nariu į garsiąją prancūzų "La Gilde internationale pour la Gravure". Šiai grafikų organizacijai priklauso tik 30 pasaulio geriausių grafikų, o Kasiulis yra pirmasis į ją įėjęs lietuvis. Iš pabaltiečių ten anksčiau dalyvavo jau miręs estų grafikas Wiraalt Dail. A. Mončys padeda restauruoti Metzto katedrą.

Kultūrininkas daugiau padarė už politikus

Italijoje įvyko 1800 istorikų suvažiavimas. Suvažiavimui pirmininkavo Italijos istorikas komunistas. Tremties istorikai galėjo tik prisirašę prie kurios valstybės dalyvauti. Mūsų istorikas prof. Ivinskis turėjo paskaitą. Kai prof. Ivinskis pasakė, jog pirmoji aukštojo mokslo įstaiga Rytų Europoj buvo ne Maskvoje, bet Vilniuje, sovietų istorikai pradėjo protestuoti, kelti triukšmą, o pirmininkas nesėkmingai norėjo atimti balsą. Dar didesnį triukšmą komunistai pradėjo kelti, kai prof. Ivinskis pasakė, jog rusai visada buvo Lietuvos kultūros duobkasiai ir istorijos klastotojai, o dabar sovietinis okupantas žiauriausiomis priemonėmis teroro ir istorijos kalstojimu pavergtame krašte atlieka patį didžiausį nusikaltimą. Suvažiavimo pirmininkas apšaukė prof. Ivinskio žodžius rusų įžeidimu, o antikomunistiniai istorikai sukėlė ovačijas ir karštai sveikino.

PRIVERČIAMŪJŲ DARBO STOVYKLŲ VAIZDAI

Gauta lietuvių dvasininko pašventinta stula, pasiūsta į Vakarų. Stula buvo panaudota laikant slaptai pamaldas. Ji tuo tarpu yra VLIKo. Vėliau ją su tam tikromis iškilėmis norima su Vokietijos katalikų bažnytinės vyresnybės žinia perduoti Šv. Tėvui. Stula yra nufotografuota baltai-juodai ir spalvotai. Nepaisant sunkiausių gyvenimo sąlygų ir medžiagų trūkumo, darbas, išsiuvinėjant stulą, atliktas vienoj tolmoj Sibiro darbo vergų stovykloje laikomų lietuvių labai stropiai. Tačiau ją išsiuvinėti mūsų tautietės turėjo slaptai, kad nepastebėtų MVD agentai.

Friedlando pereinamoj stovykloje dirbą vokiečių tarnautojai, kurių yra ten nemaža, yra iš grįžtančių vokiečių karo belaisvių ar civilių internuotųjų prisizymėję daug ir kartais tiesiog nenorimų įtikėti dalykų, kokį lietuvių parodo solidarumą ne tik savo tarpe, bet ir kitiems pagalbos ar paramos reikalingiems bendro likimo draugams. Gavę siuntinuką iš tėvynės, jame įdėtus maisto produktus arba apyrangą dalijasi taip pat su vokiečiais suimtaisiais ir kitais stovykloje laikomaisiais. Dėl tokios nuosirdžios paramos ir kitų užjautimo grįžusiųjų vokiečių lietuvių labai gerbiami ir branginami. Daugeliui iš jų lietuvis reiškia nepaprasto pasiaukojimo ir atsparumo žmogų. Štai viena gail. sesuo pasakoja, kaip per didįjį badmetį Rytprūsioje vienas lietuvis dvasininkas okup. Lietuvoje maitino ir viskuo rėmė net 16 iš Karaliaučiaus atbėgusių vokiečių. Su jais drauge sėsdavo prie stalo valgyti ir sakydavo: "Kol aš ką turėsiu — užteks ir jums: neteks niekam badauti." Sovietai, apie tai sužinoję, vėliau tą dvasininką suėmė ir ištrėmė į Sibirą.

Milžiniškas skirtumas tarp Rytų ir Vakarų pastebimas taip pat mažinant bausmes ar atleidžiant iš darbo vergų stovyklų. Vakaruose paprastai kalnamieji ir nuteistieji stengiamasi auklėti, kad pasitaisyti, o pasitaisytiems dovanojama dalis likusios bausmės — ir jie paleidžiami. Tuo tarpu Sovietuose bausmės dovanojamos paprastai tada, jei nubaustasis atlieka ne tik nuėstatytas normas, bet dar turi pasižymėti kaip "darbo pirmūnas". Jei toks suimtas daugiau pasižymės atlikdamas reikalaujamas "išdirbio normas", pirkdamas bolševikinės valstybės mokytojų lakštus ir t.t. — tik tada gali tikėtis dovanojamas atitinkamą bausmės dalį. Bet į savo tėvynę vis tiek neleidžiama grįžti — apgyvendinamas iš anksto nuskirtam rajone.

Kyšininkavimas ir vogimas tiesiog virtę liga. Jei kas turi pinigų — daug kur gali prieiti ir geriau gyventi, žinoma, kiek tokiose sąlygose iš viso imamas geresnis gyvenimas. Kartais gali padėti net ir į karcerį uždarytiesiems, jei uždarytojo draugai sudeka iš skurdžių savo "dalių" kokį nors kyšėlį ir kam nors jį įteikia. Taip pat už kyšius kitam brigadininkas užrašo normą, kurią įskaityti pilna norma. Tuo tarpu faktiškai už neatliktą normą turi atidirbti kiti.

Būdingas dalykas — kad daugelis svetimsalių, turėję dirbti drauge su darbo vergais lietuviams, nors ir nemokėdami lietuviškai, išmoko visą eilę sovietinių darbo vergų būdžių pavaižduoti charakteringų terminų: kaip pvz. *stumk, vežk, labai sunku, man silpna, padėk, mėlyna akyse ir pan.* Nors ir nemokėdami lietuviškai, bendro likimo draugai šiuos ir panašius terminus per ilgą laiką gerai įsidėjo į galvą ir žino jų prasmę. Ir juos dabar ištaria, nors šiaip nemokėdami daugiau lietuviškai ne žodžio, labai gražia taisyklina lietuvių kalba. Ir moterys, besinaudodamos "lygomis teisėmis su vyrais", turi taip pat atlikti lygias išdirbio normas, kaip ir vyrai. Todėl ir jos skiriamos prie pačių sunkiausių Sov. Sąjungoje darbo vergų darbų.

Sibiro darbo vergų stovyklose randama visokių kraštų gyventojų, net negrų ir eskimų. Ypač eskimais sakosi negali suprasti, kam juos uždarytus ten laiko. Jiems labai sunku ir su valgiu, ir su neįprastu darbu, tad stengiasi pabėgti, o sargybiniai juos šaukdo. Iš pažįstančių sąlygas ne vienas sako, kad pvz. Vak. Vokietijoje "kiaulės šimtą kartų geriau gyvena, negu ten laikomi stovyklose žmonės." Dabar, kaip atrodo, Sovietai jau kiek keičia savo politiką: stengiasi mažinti

darbo vergų sovklas ar jas perkilnoti, o jų įnamius padaryti "laisvaisiais." Faktiškai skirtumas susidaro nebent toks, kad "laisvai įkurdintieji" neturi gyventi už spygliuotų vielų tvorą, bet vis tiek negali iš skirtosios teritorijos pasitraukti. Jie paprastai dirba tą patį darbą, kokį yra ir anksčiau dirbę, laikyti spygliuotomis vielomis aptvertose stovyklose. Bet sovietai dabar jau gali prieš užsieniečius girtis "naująja politika": žiūrėkite, pas mus darbo vergų jau nėra... ar bent nebus — visur vis "laisvieji piliečiai". Ir netenka abejoti, kad sovietinėmis gyvenimo ir teroro sąlygomis jei pvz. atvykusį kokią nors užsieninę delegaciją juos paklaustų, kokios iš tikro jų darbo ir gyvenimo sąlygos, jie vargu pasakytų viešai į akis visą teisybę. Būdingas dalykas: kai bolševikai į užsienio spaudos priekaištus atsikirtė, kad pas juos nėra darbo vergų stovyklų ir kad piliečiai gali visur laisvai judėti, tai vienoje iš pačių atšiauriausių darbo vergų stovyklų, netoli Šiaurės Ledjūrio, tuo pagrindu kilęs streikas truko net 42 dienas. Jis buvo malšinamas su lėktuvais, tankais ir t.t. Jame ypač aktyviai reišėsi pabaltietės moterys, kurios bolševikams, sužinojusios apie tokį jų atsakymą, aiškino: jei sakote, kad jūs piliečiai gali visi laisvai judėti — tai kodėl nepaleidžiote mūsų? Grįžusieji net žino latvių vadovių vardus.

Svedų "Stockholms Tidningen" labai šiltai atsiliepia apie pabaltiečius Sibiro darbo vergų stovyklose ir laisvųjų pabaltiečių atstovus, kurie renka žinias iš paleistųjų į Vakarų apie savo tautiečius anapus geležinės uždangos. Dienraštis ragina svedus paieškoti reikaligų būdų, kaip darbo vergų stovyklose laikomiems pabaltiečiams būtų galima padėti.

Pabėgėlių skaičius iš Sovietinės zonos į rytinį Berlyną spalio mėnesį pasiekė rekordą. Vak. Berlyne esanti Marientfeldo pereinamoji stovykla įregistavo 21.537 pabėgėlius, arba 3.000 daugiau, negu buvo rugsėjo mėnesyje, pasiekusiam rekordinį skaičių po 1953m. Bėgą daugiausia politiniai ir ūkiniai sumetimais. Taip pat netikima, kad greitai pavyktų Vokietiją apjungti. Sovietinė kontrolė darosi vis daugiau rafinuota. Tarp pabėgusiųjų yra ir nemaža paleistųjų iš Sov. Sąjungos. Dabar jie beveik visi atbėga į Vak. Berlyną su savo šeimų nariais, tikėdamiesi Vak. Vokietijoje susikurti sau naują gyvenimą.

ELTOS kronika

* *VLIKo pirm. M. Krupavičius* savo raštu š. m. lapkričio 8 d. pranešė VLIKo dalyvaujančių grupių atstovų pasitarimo prezidiumo įgaliotiniui Dr. A. Trimakui, kad jis VLIKo sesijoje JA V-se įteiks savo atsistatydinimą iš VLIKo pirmininko pareigų ir į tą vietą savo kandidatūros nestatys.

* *Pagyvėjęs "Sniego" operacijai, V. Tarybos pirm. K. Žalkauskas* yra išleidęs visoms LB Europos kraštų valdyboms bendrąsias, prašydamas įspėti lietuviams, kad pas juos gali atsilankyti kom. agentai su įvairiais viliojimais ar net su laiškais iš likusiųjų Lietuvoje artimųjų. VT pirmininkas pataria lietuviams su tokiais agentais nesileisti į kalbas ir iš anksto apgalvoti, kaip tokiais atvejais yra geriausia kiekvienam pasielgti. Apie panašaus pobūdžio atsilankymus tautiečiai paskatinti pranešti policijai. Savo bendrąsias VT pirmininkas kviečia visus lietuvius laikytis didžiausio solidarumo ir vienas kitas padėti, kad bendromis jėgomis būtų galima atlaikyti komunistų akcijos spaudimą.

* *Nuo š. m. spalio 30 d. Romos radijo lietuviškoji programa* perduodama kas vakaras 20,50 val. — 21,10 val. Vid. Europos laikui 41,15 ir 50,34 m. trumpomis bangomis (arba megaciklais 7,29 — 5,96). Romos radijo vadovybė patenkino lietuviškų transliacijų vedėjo Dr. J. Gailiaus pakartotinį prašymą — dabar lietuviškoms transliacijoms vėl gauta 20 min.

* *Amerikos Balso iš Europos programa* girdima Lietuvoje kasdien 21 valandą — 19, 25, 31, 41 ir 251 metro bangomis. Ji kartojama: 12 valandą 45 minutės naktį — 41 metro banga, 7 valandą 15 minučių ryto — 25, 41 ir 49 metrų bangomis ir 15 valandą 30 minučių — 19, 25, 31, 41 ir 49 metrų bangomis.

Visokia šviesa iš Maskvos

Pavergtosios Lietuvos jaunimas su kitais gyventojais dar nespėjo atsikvošėti nuo Lomonosovo, Lenino ir kitų bolševikinių idolių minėjimų, kaip, štai, ir vėl jiems buvo priminta, jog šiemet suėjo pora šimtų metų, kaip gyvuoja Maskvos universitetas. Net ir minėjimui praėjus nuolatos kalama kiekvienai kaulių augintojai ir karvių melžėjai, kad Maskvos un-tas yra išleides daugybę mokslo žmonių, kad jis taip pat nusipelnęs komunistų partijai ir kad dabar jame mokosi suvažiavę jaunuoliai iš visų kraštų. O svarbiausia, visos tos žinios taip nusmailinamos, jog atrodytu, Maskvos universitetas įsikūrė vienas iš pirmųjų pasaulyje. Bet argi jau taip iš tikrųjų ir buvo?

Štai, visuose tuose kraštuose, kuriuos turi dabar užgrobę sovietiniai okupantai, universitetai, aukštojo mokslo įstaigos, įsikūrė kelis šimtmečius pirmiau negu Rusuose. Pz. Karaliaučiaus un-tas buvo įkurtas 1544 m. Dabar tą sritį valdo Sovietai ir un-tas nustojo veikti. Jame mokėsi Kristijonas Donelaitis dar tais metais, kai Rusuose nebuvo jokio universiteto. Krokuvos un-tas pradėjo veikti 1364 m., Estijoje un-tas veikė jau 1632 m. Čekų Pragos un-to įkurtas buvo 1347 m. Vilniaus un-tas Lietuvoje įsikūrė 1578 m., o kai carų vedami rusai pavergė Lietuvą, Vilniaus un-tas buvo uždarytas. Tad Lietuva pora šimtų metų anksčiau už rusus įsteigė savąją aukštąją mokyklą. Maskvos un-tas buvo įkurtas 1755 m.

Planai — planais, o gyvuliai šals

Š. m. lapkričio 3 d. "Tiesa" nusiskundė, kad labai bloga su gyvulių žiemojimui. Blogai paruoštos gyvulininkystės patalpos eilėje rajonų kolūkių. "Tiesa" rašo, kad "didelė kaltė už gyvulininkystės patalpų statybos sužlugdymą tenka Miestų ir Kaimų Statybos Ministerijai. Šios ministerijos statybininkai turėjo pastatyti kolūkiuose 26.000 vietų tipinių pastatų. Ateina jau žiema, o eksploatavimui atiduota tik apie 3.000 vietų pastatai. Labai blogai vykdo gyvulininkystės pastatų statybas Kauno statybos trestas Nr. 2. Jo statybininkai per spalio mėn. neatsidavę eksploatavimui nė vieno pastato..." Deja, net ir ministerijos vadovai "susitaikė su rimtais trūkumais". O kas gi jiems daugiau beieka, jei nėra nei iš ko, nei kaip, nei kuo visokius popierius surašytus planus įvykdyti? ...

Lietuvoje — kaip Šarjovske

Komunistų partijos vyriausias organas "Pravda" dar 1954 m. spalio 9 d. pranešė, kaip Šarjovske statoma elektros stotis. Girdi, per 5 metus jos statybai išleista daugiau kaip du milijonai rublių, o statybos galo vis dar nematyti. Pasirodo, — graudenasi "Pravda", — kad "statyba vykdoma pagal netinkamą planą". — Ir kas čia nepaprasto, — nusišypsojo ne vienas kaunietis, paskaitęs "Pravdos" pagraudenimus. — Ir Kaune panaši statyba vykdoma ir net penkerius metus statoma, o jos darbu — galo nematyti. Tai vadinamieji šaldytuvai Aleksoto kalne, šalia aerodromo. Pradėjus juos statyti, buvo giriamasi, kad šaldytuvai bus aprūpinti priešakine Sovietų technika, ir tik dėl to jie galės ledo pateikti tiek, kad jo užteks ne tik vietos reikalams, bet dar bus ko išvežti ir į broliškąsias respublikas. Tačiau viskas įvyko taip, kaip Šarjovske. Penkeri metai: nei šaldytuvų, nei ledo. Jei ne Fomenkos ledų punktą Aleksoto pakalnėje, tai ir vagonų ledainės būtų be ledo. O kur dingo garsioji hidroelektrinė? Ji jau įtraukta į "šeštąjį penkmetį" ...

Kaune gausėja bazužių

Didėjanti skurdą, įvairiai dangstomus lietuvių iš tėvynės trėmimus į Sibirį ir begėdišką Lietuvos turtų plė-

šimą okupantai stengiasi atsverti pasigyrimais apie tariamą gerą gyvenimą ir naujų įmonių ir gyvenamųjų namų statybas. Paskutiniu metu partijos pavaryti agitatoriai pradėjo garsiai šnekėti apie Kauno miesto statybos vadinamąjį "didelį užmojį". Girdi, žūrėkite, kaip Kaunas plečiasi! Jo pakraščiuose: Aleksote, Vilijampolėje, Žaliakalnyje ir Petrašiūnuose atsirado dešimtys naujų gatvių. Jose nuosavus namus statosi darbininkai ir tarnautojai.

Kokie ten namai statomi ir kaip sunku juos statyti, dažnas kaunietis pats gerai žino. Statoma ne namai, bet nameliai, iki šimto kvadratinį jardų ploto. Jie statomi tik iš didelės bėdos, kad nėra kur gyventi. Tokios statybos okupantai neremia ir eiliniams lietuviams normaliai paskolos neduoda. Paskolas gauna tik kacapai ir darbininkų varovai. Tokių namelių statyba nepaprastai sunki. Nėra nei įrankių, nei statybinės medžiagos. Jos iškomatolimosiose vietovėse. O radus — iškyla nauji vargai, kaip ją atsigaubenti. Nameliai statomi pačių statytojų jėgomis. Statybą jie turi atlikti atspėjimu laiku nuo tiesioginio darbo, vadinamųjų kolchozų "šefavimų", mitingų ir kitokių trukdymų. Pastatyti nameliai nepaprastai skurdūs. Jie pastatyti negrįstose gatvėse, daugumas be miesto vandens ir elektros šviesos.

Toks Kauno miesto augimas yra ne kas kita, kaip statymas lūšnų, kurias komunistai patys peikė pirmaisiais okupacijos metais.

Taip skundžiasi

Sovietinė Elta praneša, jog kompartija papeikusi Lietuvoje gyvenančius dailininkus, kad per pusantų metų jie nieko įdomesnio nepateikė visuomenei. Didžiausia priežastis esąs dailininkų menkas politinis — idėjinis lygis. Posėdyje, apie tai kalbėjo dailininkai Mikėnas, Vyšniauskas, Gudynas, Palaima, LTSR Kultūros ministris Smilgevičius, jo pav. Banaitis ir Černauskas, mėno reik. valdybos sk. pirm. Pečiūra ir kiti. Buvo taip pat pareikšta, kad dailės institutas išleidžia silpnai paruoštus dailininkus, Dailininkų Sąjunga nenurodo, ką jie turi pasiūlyti. Dailės fondas irgi tinkamai nevadovauja jauniems dailininkams. "Todėl dalis jaunųjų menininkų atitrūksta nuo kūrybinio darbo ir eina dirbti į kitas sritis."

Trumano atsiminimuose Lietuvos vardas

Savo atsiminimuose Trumanas pasakoja, kaip jis reagavo prieš Sovietų planą įsibrauti į Persiją. Girdi, su visu griežtumu kaip tik galima turim protestuoti prieš Sovietų programą Irane. Jai nėra jokio pateisinimo. Ji yra tolygi programai, kurią Rusija vykde Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje. Ji derinasi taip pat su linija, kurią rusai taikė Lenkijai.

Žinia, kad po Trumano griežto protesto, Sovietai iš Persijos pasitraukė. O kodėl toks protestas negalėjo būti pareikštas dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos?

* LTS ir LLKS vadovybės pranešė grupių atstovams VLIKe, kad jie pasitraukė iš VLIKo.

Pasitinkime, ar nelikom kuo skolingi tėvynei Atsiteiskime, aukodami lietuvių namams.

KOMUNISTŲ ŽURNALISTAI MĖTO PĖDAS

CLEVELAND, OHIO

Spalio mėnesio pabaigoje rusiškųjų komunistų melagiai atvyko ir į Clevelandą kaip dienraščio *Plain Dealer* svečiai. Keista amerikiečių laikraštinių logika: patys turėdami visišką spaudos laisvę, vis dėlto gali bičiulautis su tais, kurie teroru ir prievarta sužlugdė spaudą, jos darbininkus sugrūdė į koncentracijos stovyklas arba išžudė, o sau patiems ir kitiems kvailinti pasiliko vienbalsę komunistinę dūdą. Dūdavo jie namie, dabar atvažiavo padūduoti ir amerikiečiams. O šiems kas — kad tik dūda, ypač iš paviršiaus gražiai atrodanti!

Taigi čia tie komunistai patogiai vežiojami, vedžiojami, jiems viskas rodoma ir apie juos tūpčiojama. Spalio 21 d. dienraštis *Plain Dealer* suorganizavo ir spaudos konferenciją. Viskas ir čia būtų buvę *tain*, jei nebūtų pasimaišę... lietuvių. Su atvykusiais komunistais panoro pasimatyti ir trys lietuvių spaudos žmonės — P. J. Žiūrys, J. Smetona kaip *Dirvos* bendradarbiai ir Armonas kaip *Naujienu* atstovai. Jie pasirodė nepatogūs, tad pirmieji du nebuvo įleisti kaip atstovaujant savaitraščiu. Bet ta proga buvo pasikeista aštresnėmis replikomis (ypačiai veržlus ir aštrus čia pasirodė Žiūrys), ir kilo visos triukšmės. Patys amerikiečiai Žiūrio ir Smetonos kalbas įrašė į juostas ir vėliau jas pertransliavo per kaikurias radijo stotis.

Dabar Armonui kaip dienraščio atstovui durys pasidarė jau atviros, ir jis tuo pasinaudojo. Beveik maldaujamas nieko neklausti, jis tokių maldavimų nebeapsisė. Taigi jis ir paklausė, kaip ten pas tuos bolševikus yra, kad jo žmona su vienu vaiku yra Sibire, ir jos bolševikai neišleidžia pas vyrą ir dukterį, kurie gyvena Amerikoje. Komunistas replikavo, kad jam būtų geriau kreiptis ne į jį, bet į tarybinės

Lietuvos "prezidentą" Paleckį, kuris esąs labai gailėstingas ir žmogiškas. Tada Armonas jį nuginklavo: ko jam kreiptis į tą Paleckį, jei jo žmona su vaiku ne Lietuvoje, bet Sibiro vergų stovykloje. Šiuo pokalbiu vėl susidomėjo amerikiečiai ir panoro besiginčijančius nufotografuoti. Rusui tokia fotografija pasirodė nepriimtina, tad pradėjo traukti ir pagaliau iš šalies išspruko. Šitaip suiro ir pati konferencija. Rusas, tik koridorium eidamas dar burbtelėjo, kad jie (!) visur taip su ta savo propaganda arda tautų tarpusavio santykius.

Reikia pastebėti, kad amerikiečių dienraščiai, o ypač radijo stotys šiuos įvykius gana smulkmeniškai pateikė savo skaitytojams ir klausytojams.

Spalio 22 d. apie 2 val. po pietų prie dienraščio *Plain Dealer* patalpų pradėjo rinktis žmonės. Greitai jų susidarė dešimtys, kol susitelkė visa minia. Tai buvo piketuotojai, kurie atsiliepė į Alt-os skyriaus valdybos raginimą. Išliko apie 40 plakatų: "Ivan, Go Home", "Freedom for Lithuania", "How does it feel to be in a free land for a change?" ir t. t. Latviai nešiojo didžiulį plakatą "Latvians protest deportation by Communists" ir kt. Taip pat atsirado ir rusiškų plakatų. Žodžiu, vėl susidarė įvykis, kuris traukė pravažuojančių bei praeinančių dėmesį ir kurį įamžino amerikiečių laikraščiai: piketuotojai su savo plakatais tuojau atsidadė jų puslapiuose.

O rusai? Jie nepasirodė. Sako, apskritai buvo pakeista ir lankymosi programa, kad tik nereikėtų susidurti su tais, kurie jiems yra krislas akyse. Nors "geros akys dūmų nebijo", tačiau tie "dūmai" yra nemalonūs.

Kiek girdėti, clevelandiečiai panašiai rengiasi sutikti ir kitus komunistinius lankytojus.

(Darbininkas) St. Papartis

PASLAPTINGOJE ETIOPIJOJE

Etiopija (seniau vadinta Abisija) iš tikrųjų paslapčių kraštas. Turbūt nuo karalienės Sabos laikų niekas čia nepasikeitė, nes žmonės tebegyvena labai senais papročiais.

Pirmiausia reikia vengti klaidos vadinti etiopus negrais. Vyrų čia nuostabi gražūs ūgio, liesoki, su didinga eiseną. Paprasčiausias kaimietis miesto gatvėmis asilėlių varosi, tartum kadilaką. Mandagumas gi neapsakomas: gilūs nusilenkimai, rankų kratymai, bučkiai ir žandus, amžinas klausinėjimas apie sveikatą tavo, tėvų ir visos giminės. Tačiau visi, nuo žemiausio iki turtingiausio, gyvena gana primityviai, neištaigiai. Ponai čia vadinami atais.

Sostinė Adis Abeba yra mišingų Afrikos, Azijos ir Europos. Ji man geriau patiko, negu per daug europietiška Asmara.

Etiopai yra seniausi krikščionys pasaulyje — koptų sektos. Jie labai dievobaimingi. Gavėnys metu visi sėdi savo tukuluose (šiaudinėse pastogėse), pasijudindami tik neišvengiamais darbams. Pasnikui praėjus, Velykas švenčia tokiu fanatišku įsivardavimu, kad stebėtis reikia, veik kaip senovėje biblijoje rašoma. Etiopų svetingumas geriausias iš geriausiųjų. Tą patyriau atvykęs prieš tris metus iš Australijos, chirurgo Jimma miestelio ligoninėje dirbti su žmona. Čia auga geriausia kava pasaulyje. Provincijos vardas Kaffa. Drįstu sakyti niekur pasaulyje nesu gėres tokios skanios mokka — kavos.

Patiko ir kitas dalykas Jimmoje — čia medžiotojų rojus. Esu nušovęs leopardų ir kitų kačių, visokių paukščių ir net hienu tiesiai iš savo kamba-

rio langų ligoninėje apyaušriais. Vieną dieną net penkių kulų pareikalaavo pirmą negu sustabdžiau jos lindingą per langą. Baugu gal turėti tokių artimų svečių per tropiškąją naktį, bet medžiotojo širdžiai tai smagu!

Jimmoje išgyvenau daugiau negu du metu ir dabar persikėliau į Adeno kraštą, Tygrys provinciją, 150 mylių nuo Asmaros.

Etiopija, galiu sakyti, dar grynas gamtos kraštas, mažai žmogaus rankos paliestas. Kalnuotumu labai panašus į Šveicariją. Baltam žmogui gerai joje gyventi, tačiau, sunku dėl klimato.

Dr. A. Brundza

Raudonieji plėšikai Vykdomosios Tarybos buste

Naktį iš š. m. spalio 21 d. į 22 d. apie pusiau antrą valandą į Vykd. Tarybos bustą Reutlingene įsilaužė keli iš anksto tam gerai pasiruošę piktadarių, atvykę dviem autovežimiais. Išlaužę duris, išnešė į kiemą iš VT pirmininko kambario geležinę spintą, kurią pakelti tegali vos 3-4 stiprūs vyrai, o iš Inf. Tarybos valdytojo kambario išstūmė tarpdurin med spintą. Tačiau įsilaužikai buvo laiku užklupti ir, palikę net savo "darbo įrankius", kokius paprastai su savimi imasi plėšikai, įsilaužė į svetimus butus, pasinaudodami nakties tamsa, paspruko: Neabejojama, kad tai būta vienos iš paastrėjusių "Sniego" akcijos operacijų. Šis įsilaužimas tik dar kartą patvirtina, kad mūsų priešai imasi tokių dalykų, kaip paprasčiausi gangsteriai — nakties plėšikai. Iš laisvinimo vadovybės pusės pabrėžiama, kad jei tokiais "žygiais" norima į įbauginti ar terorizuoti, tai tuo būdu bus pasiekta kaip tik priešingų rezultatų — nuo to mūsų ryžtas skelbti pasauliui apie mūsų tėvynės nelaimes, pavergėjų žiarumus ir mūsų tautiečių kančias nė kiek nesumažės.

Įsibrovėliai nieko nepaėmė. Galimiems tokių nekviestų "svečių" vizitams ateityje pasiruošta dar stropiau.

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ
Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

KRAUTUVĖJE

90, Rundle Street
Unley Road
Mount Gambier

Port Pirie
Port Lincoln
Port Adelaide

Hindmarsh
Hindley Street
Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

Redaguoja O. A. Pridotkaitė

VAIKO DANTYS DUODA JAM SVEIKATĄ IR GROŽĮ

Kiekviena motina labai apsidžiaugia ir su entuziazmu pasakoja savo artimiesiems ir draugėms apie pirmuosius išdygusius savo kūdikio dantukus. Kodėl ji tokia laiminga? Ji yra laiminga, nes žino, kad tai yra ženklas, jog jos kūdikis vystosi normaliai. Pirmiausia, motina nori, kad jos kūdikis atrodytų sveikas ir gražus. Ir koks vaikas gali atrodyti gražus ir sveikas su kiaurais dantimis? Antra, motina nori, kad jos vaikas būtų laimingas. O su jautriais ir skaudančiais dantimis jis negali būti laimingas. Ir jei dantys yra prarandami peranksti arba jei jie yra nereguliarūs, veidas gali deformuotis ir vaiko brendimas gali susitrukdyti.

Be to, su pirmaisiais dantimis vaikas mokosi kramtyti maistą, ir kiekvienas dantys turi jam paskirtą uždavinį atlikti. Priekiniai dantys atkanda, o krūminiai sukramto maistą. Jei nevisi dantys dirba, kaip gamta jiems paskyrė, dėl perankstyvo ištraukimo, dėl nereguliarios žandikaulio padėties arba dėl to, kad turi skausmingą kiaurymę — tų sutrukdytų pasekmė normalus veido kaulų ir muskulų augimas bus sutrukdytas. Tai gali baigtis nosies angų susiaurėjimu ir veido bruožų disharmonija.

Daugelis žmogų charakterizuoja ir jo asmenybę įvertina pagal veido išraišką.

Žandikaulį gamta aprūpino dvidešimčia pagrindinių pirmųjų dantų. Nuolatiniai dantys pradeda dygti žandikauliui dėdėjant. Pirmieji nuolatiniai dantys išauga penktais ar šeštais vaiko metais. Bet jei jie nerūpestingai prižiūrimi, žandikaulis tinkamai nepadidėja. Jei dantys prarandami peranksti, likusieji dantys pasenka arba palinksta į tuščią tarpą ir taip puikus žandikaulio augimas sutrukdytas. Šis sutrukdytas turi įtakos ir į kitus veido kaulus ir muskulų.

Kiauri pirmieji dantys sudaro geras sąlygas bakterijoms laikytis ir daugintis vaiko burnoje. Dėl tos priežasties

vaikai su kiaurais dantimis yra jautresni ligoms.

Labai svarbi yra pirmojo nuolatinio krūminio priežiūra. Šis išauga penktais ar šeštais metais tuoj už pirminių krūminių kiekvieno viršutinio ir apatinio žandikaulio pusė. Pirmieji nuolatiniai krūminiai yra labai svarbūs, nes jie laiko viršutinį ir apatinį žandikaulį proporcingam nuotoly.

Nelaimai, labai dažnai, pirmasis krūminis prakiursta vos tik prasikales pro dantų smegenis, net ir pas vaikus, kurių pirmieji dantys sveiki. Jei jūs pažiūrėtumėt į šį danties kramtomą pavirčių pamatytumėt mažas vageles ir įdubimus, ir jei dugne šių vagelių ir įdubimų emalis netinkamai sukalkėja, tai gaunasi siauri plyšeliai ir duobutės, ir neilgai trukus prakiursta plačiau. Taigi, kiekvienos motinos pareiga savo vaikus vesti reguliariai pas dantistą patikrinti ir mažus defektus pataisyti. Vaikų dantimis pradeda rūpintis nuo dviejų ar trijų metų amžiaus, kada visi pirmieji yra išdygę.

Priežodis sako: Gydytis — tai praeities klaidas taisyti. Išsaugoti sveikatą — tai žavingom ateitin keliauti.

Vaikus, kurių dantys labai linkę gesti, patartina tikrinti kas du ar trys mėnesiai, gi vaikus su stipresniais dantimis užtenka tikrinti kas pusę metų. Turintieji vaikus tėvai tegul nekaltina apie skausmingus pergyvenimus iš jų pačių patyrimo. Modernus dantis žino puikius apsiėjimo ir skausmui išvengti metodus grežiant mūsų mažųjų dantukus.

Vaikų dantų emalis ir dentinas yra palyginus su suaugusių dantų atitinkamom dalim, per pus plonesnis, o pats nervas su kraujo indais vadinamas pulva, kuris yra kiekvieno danties centrinėje dalyje, yra labai stambus.

Taigi, ir dėl šios priežasties yra labai svarbu jau mažus sugedimus laiku pastebėti ir tuoj pataisyti. Vaikų dantys daug jautresni infekcijai dėl esamos stambios danties pulpos (nervo su kraujo indais), todėl tik anksti pastebėti ir pataisyti maži kiaurumai gali palaikyti mažus dantukus.

(Darb.) Dr. ELENA VILČINSKIENĖ

LIETUVĖS MOTERYS PASAULYJE

LIETUVĖS KANDIDATĖ Į MIESTO TARYBĄ

Šiemet kandidatę į Worcesterio (JAV) miesto tarybos narius yra išstatyta septyni vyrai ir viena moteris. Toji vienintelė moteris yra lietuvė — Julia Mack (Nasukaitė). Ją remia Citizens Plan E Association, nes ji yra parodžiusi daug susirūpinimo pagerinti miesto tvarkymui ir priežiūrai. Lietuviams ji yra žinoma, kaip ALRK Moterų Sąjungos pirmininkė, išrinkta jau trečiam terminui. Ji yra taip pat daug dirbusi Balfui ir lietuvių tremtinių įkurdinimui, yra veikli, energinga ir mokanti darbu aukotis veikėja. Taip pat yra pirmas atvėjis, kad lietuvių kilmės asmuo gauna dabartinės valdžios endorsovimą.

* Sofija Pacevičienė ir Irena Pacevičiūtė, abi dailininkės, gyvenančios Romoje, dalyvavo visoje eilėje parodų, kur jų paveiksai buvo premijuoti. Italų spauda jų kūrybą palankiai įvertino.

* Elena Balčiūnaitė — Adamonienė, 44 m., mirė Londone, Anglijoje. Paliko vyrą inžinierių, sūnų, senus tėvelius. Vienas jos brolis gyvena Amerikoje, kitas Australijoje, o trečias iš Lietuvos ištremtas į Sibirą.

* Marijona Rudienė su savo vyru inž. Antanu Rudžiu aktyviai prisidėjo prie Amerikos Imigracijos Muzėjaus statymo prie Laisvės statulos New Yorke. Juodu šiam reikalui paaukojo stambia pinigų sumą.

* H. Giedraitienė vadovavo vargo mokyklai Huttenfelde, Vokietijoje, kuri, sumažėjęs mokinių skaičiui, užsida-rė.

IR VĖL IŠ AUSTRALIJOS

Lapkričio 13 d. vakare Adelaidės stotini susirinko būrys lietuvių išlydėti į JAV-bes išvykstančius pp. Jansonus. Išlydintieji nuoširdžiai atsisveikino su išvykstančiais pp. Jansonais ir palinkėjo jiems laimingos kelionės.

Pastebėtina, kad šį kartą tautiečių tarpe matės ir ašarojančių. Tai buvo matyti ypač moterų tarpe. Bet argi verta verkti? Juk žmogus išvyksta iš Australijos ir bus arčiau Lietuvos... JAV-bėse Dr. Jansonas bus dar nau-dingesnis Lietuvai ir lietuviams, jis juk išvyko ne vien pas gimnazičius, bet kad prisidėtų prie tų, kurie kovoja už Tėvynės laisvę ir ją paremti.

Čia gyvendamas jis įrodė savo darbais, kad esąs tikras lietuvis. Dr. Jansonas dirbo Housing Truste ir toje įstaigoje taip pat tinkamai užsirekomentavo ir parodė, kaip reikia dirbti.

Dr. Jansonas baigė Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune, o gyvendamas Vokietijoje neleido laiko veltui, bet gilino studijas ir pasiekė daktaro juristo laipsnį.

Jis ir Adelaidėje gyvendamas studijavo ekonomiką. Bet dėl išvažiavimo studijas teko nutraukti.

Gyvendamas Australijoje jis buvo labai aktyvus visuomeniniame darbe ir labai artimas saviesiems, visada

"AUKŠTADVARIUI" ARTĖJANT

Jei Vyt. Alanto AUKŠTADVARIS yra tolimas daugelio socialistinių doktrinų diktuojamai tematikai, vis dėlto ir socialiniu Lietuvos interesų požiūriu yra aiškiai pasisakęs: šimtanuosimtinis dvarininkas dirba lygiai kaip ir bet kuris darbininkas. Bet ne čia Aukštadvario idėjiniai-filosofinė mintis. Ne dvare — socialine prasme — bet dvare, kur yra sukaupia lietuvių žemdirbio kūnas ir siela. Štai kodėl Aukštadvaris yra ne tik eilinis dvaras gal daugeliui įprastu supratimu. Kiekvieno savo prakaitu aplaistytą žemę mylinčio ūkininko sodyba — Aukštadvaris; kiekvienos susipratusios šeimos židyns — Aukštadvaris; kiekvienam lietuviui gimtasis kraštas — Aukštadvaris.

Būtų visai nevykęs dramaturgo intencijų ir idėjos supratimas, jei į šį dramos veiklą būtų žiūrima kaip į eilinio dvaro vaidinimą per siaurą šeimos dramos prizmę.

Šiame veikale taipogi paliestas ir moralinis atvėjis šeimoje. Moters-žmonos jaunystės klaida ne tik krikščioniškąja, bet ir gamtiškąja prasme yra šeimos dramos priežastis.

Kas mums taip pat sava ir miela, tai kad Aukštadvaryje idealizuojamas žemės ūkis, tas mūsų ekonominio gerbūvio ir sveikiausias krašto egzistencijos pagrindas.

Apskritai, Aukštadvaryje kalbama daugiau netiesiogine prasme, kiek tai diktuoja veikalo idėjiniai-filosofinė pusė. Tai nėra kasdienės buitės piešimas su lengvute, gal ir intriguojančia, dramatine koalizija. Todėl Aukštadvario vaidinimą tenka ne tik žiūrėti, bet ir suprasti jo gilesnę prasmę. O jeigu taip, tai ir jo dramaturginė kokybė, kukliai pasakius, yra kažko verta. (j)

* Seserys Augustaitės Vokietijoje baigė mokslus. Galinda-Vanda Genovos universitete, Šveicarijoje, teisių fakultete baigė vertėjų skyrių ir išlaikė egzaminus. Daina-Marija Heidelbergo universitete baigė vertėjų skyrių ir dabar ruošiasi doktorato egzaminam Muencheno universitete Vokietijoje.

* The Lyric Theatre Chicagoje dalyvauja šios lietuviškos dainininkės: Marijon Blazis, Prudencija Bičkienė, Liucija Valatka Prince, Roma Vilčinskaitė-Mastienė, Elzė Rahn. Iš vyrų tėra tik du: Jonas Vaznelis ir Antanas Repšys.

* Jadvyga Dobkevičiūtė-Paukštienė dalyvauja su savo kūryba parodoje kuri bus atidaryta gruodžio 3 d. Chicagoje, Marijos aukšt. mokykloje.

* J. Sabaliauskaitė-Petrauskienė, buvusi Kėdainių gimnazijos gamtos mokslų mokytoja, mirė Lietuvoje.

* Barbora Slapšytė, Teodoro ir Barboros Slapšių duktė, 11 metų amžiaus, New Yorko miesto burmistro Wagnerio apdovanota sidabrinu medaliu už rašto darbo konkurso laimėjimą mokykloje.

skaudžiai pergyvendavo visokius nesuipratimus, kurių atsiradavo mūsų tarpe. Taip pat jis buvo ilgametis Krašto Garbės Teismo pirmininkas ir daug dirbo bendram mūsų sugyvenimui.

Adelaidės lietuviai netenka brangaus lietuvių ir visuomenininko ir dėl to suprantamos ir tos ašaros, kurios buvo matyti palydinčių tautiečių akysė.

Išvykstantiems pp. Jansonams linkime būti tuo kelrodžiu, kuriuo mes, lietuviai, turėtume drauge eiti.

J. Kalvaitis

IKI PASIMATYMO...

Kiekviena kelionė, juo labiau jei ji ilga ir tolima, surišta su tam tikru vietas, darbo ir apstovų pakeitimu. Bet kadangi esame išblaškyti be laisvos tėvynės, kaip Dievo Paukštėliai, todėl didesnis susibūrimas ir priartėjimas prie Tėvynės ir visais būdais stiprinimas ir išlaikymas lietuviybės ir jos gražių tautinių papročių ir kiekvienas žingsnis prie to, kas gali vesti prie Nepriklausomybės atstatymo turi būti visų tautiečių puoselėjamas ir pats svarbiausias akstinas visų mūsų kaippo bendruomenės gyvenime.

Išgyvenęs Australijoje daugiau kaip 6 metus su malonumu turiu konstatuoti, kad bedirbdamas visuomeninį, daugiausia man artimą teisinį darbą turėjau progas bendradarbiauti su aukštos kvalifikacijos ir didelio teisinio ir visuomeninio patyrimo teisininkais ir kitais veikėjais, todėl tebūna man leista ta proga visiems mieliems bendradarbiams — ALB Krašto V-bos Pirmininkui ir V-bai, Krašto Garbės Teismo ir Apylinkių Teismų Teisėjams ir visų Institucijų Vadovams ir pavieniams veikėjams, su kuriais man teko bendradarbiauti, išreikšti nuoširdžiausią padėką už pareikštą pasitikėjimą ir malonų darbingą ir svertingą veikimą.

Išvažiudamas į USA išsivežu maloniausius atsiminimus apie bendrą visuomeninį darbą ir linkiu visiems pasilikusiems visuomenės veikėjams ir tautiečiams geriausios sėkmės ir ištermės ir greito sugrįžimo ir malonaus pasimatymo mūsų laisvoje Tėvynėje.

Tardamas iki pasimatymo Adelaidėje ir Sydnėje negaliu nepaminėti paskutinių momentų pareikštų visuomenės veikėjų ir bendradarbių bei prietelių mums išvykstant. Tie malonūs ir nuoširdūs atsisveikinimai, pasakyti linkėjimai ir įteiktos vertingos ir simbolinės bei originalios dovanos yra mums brangios, nes primins mums bendrą darbą ir maloniai praleistas valandas, už ką aš ir mano žmona nuoširdžiausiai visiems visiems dėkojame.

Ypatinga padėka priklauso mano kolegai Adelaidės Apylinkės V-bos Pirmininkui p. L. Martinkui ir V-bai, L. T. D-jos Pirmininkei p. E. Reisonienei ir V-bai, Ats. Karių S-gos Ramovė Pirm. p. mjr. Levickui ir V-bai, Krašto Garbės Teismo P-kui p. J. Kalvaičiui ir Teisėjams ir Moterų Sekcijos Pirmininkei p. Kalvaitienei ir Ponioms kaip išleistuvių rengėjoms ir dar gerbiamiems pp. kapelionui Kun. Dr. P. Jatuliui, coll. V. poželai, coll. A. Mazeliui, coll. P. Lukošūnui, coll. Steponui, coll. Binkevičiui, pp. Gučiams, Red. p. Glišauskui, taip pat iš Sydnėjaus coll. Karveliui, p. Kalakoniui, Kun. Butkui, Dr. Ambrazams ir visiems kitiems už širdingus linkėjimus, dovanas, privačias išleistuves ir parodytą tikrą nuoširdumą, kurį tikrai savo gyvenime neužmiršime ir būsiame laimingi, kad galėtumėt ir vėl susitikti ir drauge dirbti ir visi kartu pasiekti išaušus laisvės rytui nepriklausomos Lietuvos krantus.

Jūsų
Marija ir Eduardas Jansonai

* Vienas amerikiečių korespondentas iš Šveicarijos rašo, kad Austrijos kancleris Raabas, būdamas Maskvoje, slapta pasižadėjęs iš Austrijos išvalyti ir tuos bėglus, kurie anksčiau čia atsirado. Nors viešai buvo skelbiama, kad jiems nieko blogo nebūsi ir prievarta jie nebus grąžinti, tačiau Austrijoje atvertos plačios durys bolševikų spaudimui į tremtinius. Bolševikai juos jau lanko ir terorizuoja, kad "laisvai grįžtų". Sovietų repatriacijos komisijai neleidžiama terorizuoti tik tų bėglių, kurie yra stovyklose, dar amerikiečių globojamose. Čia yra apie 20-25.000 žmonių. Bet austrai neleidžia kitiems į tas stovyklas atsikelti. Ir čia jie taip pat šoka pagal Maskvos kazoką.

LIETUVISKA MUZIKA NAMUOSE

Būdami toli nuo Tėvynės galite girdėti savo namuose gerųjų dienų prisiminimui lietuvišką muziką, užsisakę

Lietuviškas Plokšteles

Plokštelių kaina, įskaitant ir persiuntimo išlaidas, — 8/6. (Kelios sąrašė pabrauktos, 11 š.). Pristatymas užtikrintas. Prašykite plokštelių sąrašo —

Dainora Daunoraitė, 49, Thornton Av London W. 4, England.

Ne tuo esame turtingi, ką turime, bet tuo, ką duodame. Aukokime lietuvių namams!

Amerikos lietuvių moterų veikla

Pasižymėjusi Amerikos lietuvių veikėja p. Trečiokienė yra kelerius metus buvusi Balfe našlaičių komiteto pirmininkė, taip pat dirbusi kitose organizacijose. Pirmininkavo 15 metų New Yorko Moterų Lietuvių Klubui ir buvo viena iš jo steigėjų. Taip pat yra Moterų Sąjungos ir Moterų Vienybės Brooklyne narė, SLA New Yorke ir New Jersey apskrities organizatorė, be to, dalyvauja kituose lietuvių moterų darbuose. Ponia Biežienė yra Čikagoje įsitraukus į lietuvių veiklą.

Lietuvės moterys parodo nemažą veiklumą: rengia ir koncertus, ir priėmimus, dalyvauja visoj eilėj lietuvių organizacijų. Moterų Sąjunga turi savo skyrius visose svarbiausiose vietose. Taip pat daug skyrių turi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — jie turi ir moterų kuopas. Žymią veiklą parodo taip pat Pabaltijo Moterų Taryba, kurioj daug veikia p. Bieliukienė ir kitos moterys. New Yorko klube yra dvi moterys lenkės, kurių vyrai lietuviai, bet jų vaikai taip pat puikiai lietuviškai kalba. Tai — vyrų nuopelnas, bet yra ir moterų, parodančių panašų sąmoningumą. Ponia Trečiokienė yra gimusi Lietuvoje, bet 4 metų atvyko į Ameriką. Kai 1927 m. pirmą kartą atvyko į Lietuvą, tai susijaudinusi net pabučiavo lietuvišką žemę. Ir dabar, sako, net ir vėjas jei pučia iš tos pusės, kur yra Lietuva, atrodo mielesnis, nes — iš tėvynės. Tenka tik laukti, kada Lietuva vėl bus nepriklausoma, ir bus galima į ją laisvai vykti.

PIRMOJI ŠVEDIJOS BURMISTRĖ

Katarina Bismarck 26 metų, Salos mieste išrinkta pirmąja Švedijos burmistrė. Prieš tai ji yra buvus prokuro-rė ir apskrities teisėja.

Vytauto Kasiulio menas

Paryžius, didžiųjų bulvarų bei gražių pastatų miestas, naujų madų ir įmantriai sąjūdžių gimtinė, yra ir aukštos meno kultūros mokykla. Tiesa, menininkai, palyginti, neseni Paryžiaus gyventojai. Jie jaunesni ir už Montmartre dainuokinius ir už lotynų kvartalo studentus. Tačiau savo skaičiumi pralenkia vienus ir kitus. Šiandien jų priskaitoma per 30.000.

Nepersenausias čia ir meno tradicijos. Plačiai išgarsėjusios meno pasaulyje Paryžiaus mokyklos užuomazgą randame neoklasicizmo laikotarpyje. Ji išaugo ir vardą įsigijo impresionizmui įsiviešpatavus. Tačiau nei viena, nei kita meno srovė neužtikrina jai nemirtingumo. Tik kubizmas ją ikėlė į Montparnaso viršūnes. Braque, Picasso ir spalvos egzaltuotojo Matisse asmenyse ji pasiekė kulminacinį tašką. Jie ir yra šios mokyklos garbė ir pasididžiavimas. Šių trijų didžiųjų įtaka jaučiama, nors ir nebėra dominuojanti.

Šiais pokario metais Paryžiaus pasaulyje vėl įsigali realizmas, tik ši kartą gerokai naturalizmu nuspalvintas.

Buffet, Lorjon, Minaux, Clave — kylančios žvaigždės — nesizavi nei abstrakcija, nei surrealizmu, bet pasisako už realistinį principą mene. Net ir senukas Picasso, kuris nors kalba apie kubizmą, kaip apie aukso amžių, save lako dabar realistu. Paskutiniai jo darbai tai daliniai ir patvirtina. Juose labiau vyrauja realistiniai, negu grynai stilistiniai elementai.

Vytautas Kasiulis, prie kurio meninė kūrbybos norime čia sustoti, irgi priklauso Paryžiaus mokyklos realistiniam sparnui.

Aišku, tuomi nepasakoma nieko naujo. Juk jis šių kryptį yra pasirinkęs nuo pat savo meninės karjeros pradžios. Lietuvoje ir pirmaisiais tremties metais sukurtieji darbai yra aiškioje realizmo įtakoje, su stiproka impresionizmo priemaiša. Daumier ir Gegas — vienas karikatūristas, o kitas impresionistas — buvo jo mėgiamiausi tapytojai ir jų kūryboje ieškojo savęs.

Tačiau Kasiulio kūrybos raidoje įvyksta lemtingas posūkis, kai jis apsigyvena Paryžiuje. Čia jis nusisuko nuo ankščiau pamėgtųjų mokytojų ir savo kūrybinę mintį ryžtasi apipavidalinti nauja ir sava forma. Ir tai stengiasi pasiekti sąmoningos meninės kultūros pagalba. Tikrovei pavaižduoti pasirenka naujas išraiškos priemones, dar labiau sutelkia dėmesį į linijas, grynina spalvas, apskritai, tobulina ir originalina visą piešinio kompoziciją.

Šitas lūžis Kasiuliui yra palaimingas. Naujai surasti elementai suteikė jo darbams visiškai savitą charakterį. Žiūrovas, žvelgdamas į jo paveikslus, nebemato nei Daumier, nei Gegas, o tik Kasiulį. Be to, jo piešinius pasidarė lengvesnis ir nuotaikingesnis.

Lankant mūsų dailininko tapybos bei litografijos parodas, lengva pastebėti šitą jo kūrybos naują originalų bruožą.

Bet kaip pasireiškia šis originalumas?

Visų pirma — Kasiulio pasaulis skiriasi iš kitų savo reljefiniu charakteriu, tiksliau sakant, reljefišku matomosios tikrovės vaizdavimu.

Žiūrėdamas į daiktą, jis nekreipia daug dėmesio į smulkmenas. Nepastebėti lieka ir šešėliai. Paveiksle vaizduoja tik apšviestąsias dalis, o šešėlių vietoje palieka juodą drobę. Todėl dabartinius jo piešinius, formos išdėstymo atžvilgiu, galima dalinai palyginti su juodo pieštuko tušavimu ant popieriaus išgauta metalinio pinigokopija. Gal kai kas tokio vaizdavimo būdo gali nepamėgti, bet negali paneigti jo originalumo ir vertės. Meno istorijoje tai užtinkame pirmą kartą, ir Kasiulis pirmutinis šį reljefinį principą pritaikė tapyboje.

Antusias Kasiulio kūrybos imponuojantis bruožas — tai stiprus ir aiškus piešinys.

Jis sugeba lengvai ir suprantamai išreikšti tai, ką nori pasakyti. Aišku, tai jis pasiekia ne tik tobulos technikos, bet kartu ir realistinio žvilgsnio pagalba. Pasilikti realiniame daiktu pasaulyje ir vengti abstrakcijos bei surrealizmo — yra Kasiulio pasirinktas kelias. Todėl niekada jis nepasitenkina savo idėjos bei nuotaikos perda-

vimu, bet visada stengiasi sukurti ir tikrovei atitinkantį vaizdą, su daiktu precizuotomis formomis. Šiuo atžvilgiu Kasiulis yra vienas iš tų moderniojo meno atstovų, kurių piešiniai yra lengvai visiems suvokiami. Jo paveikslai nesukelia mįslės įspūdžio.

Įdomus yra Kasiulis ir spalvinėmis kombinacijomis.

Kad tamsos ir šviesos išdėstymas neliktų sustingęs, ieško jis spalvų pagalba išgauti kuo didesnį kontrastą ir įtampą. Mūsų laikais kai kurių taip mėgstamos spalvinės simfonijos yra jam svetimas dalykas. Nemėgsta jis žaisti ir šaltų spalvų niuansais. Beveik išimtinai naudoja grynus ir šiltas spalvas. Todėl jo paletė yra gyva ir pastebimai išsiskiria iš prancūzų menininkų rafinuotų spalvų derinių.

Kalbant apie Kasiulio kūrybą, negalima pamiršti ir jos siužeto.

Pastarasis galbūt geriausiai išduoda dailininko etninę kilmę. Visi jo kūriniai alsuoja žmogiškosios ir gamtiškosios buities pamėgimu ir meile. Žmonės, kuriuos sutinkame Kasiulio darbuose, yra pilkosios kasdienybės atstovai. Jų didžiųjų dalį sudaro kalviai, artojai, piemenys, žvejai ir t.t. Jie nėra per daug išryškinti, bet daugiau reljefiška sukurtos figūros. Kaip buvo jau minėta, tai yra Kasiulio charakteringasis bruožas. Bet nežiūrint, kad žmonės yra vaizduojami tik bendromis linijomis, jie nėra nei grubūs, nei sustingę. Priešingai, juose jauti finizmo lengvumo elegancijos ir nemeluotos širdies.

Gamtą vaizduojančiuose piešiniuose lengvu vėjelio padvelkia lirizmas. Bet šis elementas nėra ryškus.

Labiausiai Kasiuliui būdingas bruožas — tai humoras.

Jis šelmiškai šypsosi, galima sakyti, visur, bet ypač tai gyvoj formoj persiduoda jo naturmortuose. Šitai pastebi ir prancūzų kritikai ir teigiamai tai įvertina.

Apskritai, žvelgiant į Kasiulio sukurtą pasaulį, negalima pastebėti skausmo ir vargo pėdsakų.

Kaip daiktai, taip ir žmonės atrodo patenkinti savo likimu. Net ir elgetos, Kasiulio taip mėgstami personažai, labiau mums primena Paryžiaus klišėrus, su komiška išvaizda bei sarkastišku žvilgsniu, negu šio gyvenimo nukriaustuosius. Teisus yra tad G. Pillement, kritikas ir meno žurnalo "Visage du Monde" redaktorius, kai apie mūsų dailininką sako:

"Kasiulis yra nuoširdus artistas, sapnuotojas ir poetas, kuris, mus nuveda į pasaulį, kur kuklieji pasirodo drąsūs, kur nelaimingieji turi visas galimybes, kur įsimylėjusieji yra tikri savo pasisekimais, pasaulį, kurio jis nebeneri daugiau apleisti".

Baigiant šias kelias pastabas apie Kasiulio kūrybą, kai išvadoje — galime drąsiai tvirtinti, kad šis lietuvių dailininkas paskutiniųjų metų bėgyje išvystė imponuojantį ir pirmos eilės talentą. Ir tai nėra joks pagyrimas. Šiandien Kasiulio genijus yra visuotinai pripažintas. Jo paveikslus turi įsigijusios žymiausios pasaulio galerijos, o jo parodos rengiamos toli už Prancūzijos ribų.

Paskutiniu metu mus pasiekė nauja žinia. "La Gidle Internationale pour la Gravure" pakvietė Kasiulį būti savo nariu. Tai yra vienas reikšmingiausių mūsų dailininko įvertinimų. Juk šiai grafikų organizacijai tepriklauso vos trejetas dešimčių geriausių pasaulio grafikų. Iš lietuvių Kasiulis pirmasis turi laimės patekti į šių menininkų eiles, o iš baltų, jei neklystu, prieš jį ten buvo priimtas tik Viiraltas.

(Darbininkas) F. JUCEVIČIUS

Viską ištrik. Tikėk tik tuo, kas dera su išmintimi.

Kiekvienas vyras, nežiūrint, ar jis būtų politikas, mokslininkas ar generolas, kartais pasijunta vaiku, kuris nori žaisti.

(Nitsche)

**Nesivarginkime
ieškodami pasiteisinimų,
kodėl neaukojame lietuvių
namams.
Pasiteisinimo nėra.**

Adomas Mickevičius

Lietuva, mano žeme, šalele gimtoji!

Tas tik supras, kad tu jam sveikata

[atstoji,

Kas jau tavęs neteko, Pasiilgęs

[šiandieną

Tavo regiu aš grožį ir kampa kiekvie-

[nų.

Taip raudėjo Adomas Mickevičius, didysis istorinės lietuvių ir lenkų valstybės poetas, atsidūręs tremtyje, kai jo gimtinei nepavyko išsilaisvinti iš rusų jungo 1830-31 metų sukilimo. Štai, jau šimtas metų praėjo, kai mirė jisai, tačiau jojo Lietuva įamžinta jo veikaluose, liks lietuvių istorijoje kaip trykštanti gėrio ir grožio versmė. Ir tegu sau laikas daugelį praeities smulkmenų išdildo — didieji lietuvių žygiai, apdainuoti poeto ir jaugę lietuvių būdą, pasilieka nemarūs.

Jaunatviškoje "Odė jaunystei" Adomas Mickevičius visa jaunystės jėga sušunka: Be dvasios, be širdies — tai griaučių tautos!

Bėgdamas nuo griaučių ir ieškodamas širdies, poetas pasineria į gilią lietuvių senovę ir iš ten ištraukia kilnų, kunigaikštienės Gražinos paveikslą. Kai tėvynė pavojuje ir nėra kas ją ginti, Gražina griebiasi kardą, išveda karius į kovos lauką ir atlaiko įsibrovėlių puolimą, nors pati ir žūva.

Pats Mickevičius tuo metu organizavo Vilniaus universiteto studentų veiklą, nukreiptą prieš rusiškąjį pavergimą. Už tai jis drauge su būriu kitų Lietuvos patriotų 1824 m. buvo ištremtas į svetimąją Rusiją. Ten jis nesizavi Krymo gamta, o tik ilgisi savo krašto:

Lietuva! Tavo girios maloniau man

[gieda,

Neg Baidaro lakštutės, Salgiro mergy-

[tės,

Linksmiau tavo liūlynuos būdavo lan-

[kytis,

Neg mindžiot ananasų ir mormedžių

[žiedą.

Rusijoje keitėsi valdovai, tik režimo prievarta ta pati paliko. Tad Mickevičius, ieškodamas tinkamų būdų pavergtai tautai gelbėti, sukuria vieną tragiškiausių visuotinės literatūros paveikslų — Konradą Valenrodą. Prieš prievartą reikia kovoti. Todėl poeto vaizduojamas lietuvis, priešų pagrobtas ir išmokęs jų karo meno, apsimeta esąs naujojo krašto didvyris ir tampa išrinktas didžiuoju kryžiuočių ordino magistras. Tada jis sąmoningai leidžia lietuviams naikinti ordino kraštą ir žmones taip, kad ordino galybė žlunga amžiams, ir Lietuva išgelbėta. Beje, išdavimas yra susekamas, ir lietuvis patriotas — didysis magistras — pats pabaigia savo gyvenimą sušukęs savo priešams:

Aš greitai mirsiu — ko jums dar be-

[reikia?

Ataskaitos? Aš jos nepasigailėsiu.

Pažvelkit į mirties tą piūtį klaikią,

Į miestų pelenus, krūvas griuvėsių.

Jūs girait, pūgos sniego pusnį pučia, —

Ten šyla jūsų karžygių likučiai.

Jūs girait alkaną šunijos gaują, —

Tai kryžiaus vyrų grobais jie puotauja.

Tai mano darbas. Nieko jau nebūriu.

Ar šimtagalvės hidros nūn galėsiuos?

Aš kaip Samsonas, griaudamas pilio-

[rių,

Ir pats žudausi rūmo to griuvėsiuos!

Užsienyje Mickevičiui nereikėjo bijoti rusiškosios cenzūros ir rašyti apie lietuvių kovas su kryžiuočiais, turint galvoje tikrąjį priešą — rusą. Todėl Vėlinėse poetas atvirai vaizduoja žiaurųjį rusų valdžios pakaliką, prasi-gėrusį tardytoją Novosilceva, Lietuvos patriotus Vilniaus kalėjime ir juodąjį tremtinių kelią į Sibirą:

Tironas kyla... Erodas... Viešpatie

[visa tėvynė

Erodo rankon įduota.

Regiu ilgi, balti ten kryžiaus kelių

[keliai tiesias...

Ilgi keliai... Kur jų galas?... Per girias,

[per sniegus,

Visi į rytus, ten, ton tolimon šalin,

Lyg upės teka... Va keliais dunda

Ratų daugybė: lyg vėjų varomi debe-

[sys,

Lekia vienon, vienon tik pusėn.

Viešpatie, tai mūsų vaikai,

Visi į rytus! Viešpatie!

Tai toks jų likimas — būti ištremtiems!

Didžiąjame savo veikale *Pone Tade*

Adomas Mickevičius žavisi Lietuvos

gamta ir žmonėmis. Iškelia jų ramų

ir giedrą gyvenimą, taip ir ginčus; tik

lietuvių greit susitaiko, kai reikia mušti rusiškuosius grobikus ar rengiasi stoti į Napoleono armiją ir žygiuoti prieš rusus. Ir išsineria Lietuva, nors ir pavergta, kilniais ir nenykstančiais vaizdais:

Vienas mums tebėra kraštas likęs...

Kur reta verkti, niekad dantims griežti,

— Kaip Dievo žemė, kraštas neturtin-

[gas

Mūsų tik buvo mažas, bet laimingas!

Ten visa mūsų, vien tik mūsų buvo...

O kai maskolius kartais įsisuko,

Jo vaizdas tiek te atmintin išmuko,

Jog jojo tik drabužis mums žibėjo:

Iš odos žaltį pažinom, kai ėjo...

Ir dabar kai daugiau nei šimtas me-

tų upėm nutekėjo, kai Adomas Micke-

vičius aprašė kankinamos Lietuvos

vaizdą, — jis nepaseno. Ir dabar Lie-

tuvoje tas pats rytų grobuonis — be

dvasios, be širdies — terioja mūsų

kraštą, mūsų žmones, nors jis kitais

vardais vadintis bando. O dabarties

JUOZAS MIKŠTAS

NERAMIUS PAMARIUS

Svyra nendrė pavėjui,

Svyra tavo širdis,

Pasivaikščioti išėjus,

Susimąčius, gaudi.

Pasivaikščioti išėjus

Neramiais pamariais,

Kur bangas šiaušia vėjas

Tau liūdnais vakarais.

Kur bangas šiaušęs vėjas,

Kaip svajonė lakus,

Atsivėpti nespėjęs,

Smėliu pusto takus.

"Nei žmonos, nei meilužės,

Nei draugų neturi" —

Medis, vėtroj palūžęs,

Kužda tau pamary.

Medis, vėtroj palūžęs,

Toks skurdus, kaip ir tu,

Savo laimę praužęs

Su tavim čia kartu...

Ak, juk audros čia trankos,

Žiaurios audros, širdie.

Ir išsiskiria rankos,

Nepasakę sudie.

Ir išsiskiria širdys

Neramiuos pamariuos,

Kur dažnai žodžiai girdis:

"Nežinau, kur iriuos."

Lietuva didžiuojasi ne viena, bet bū-

riais Gražinų, palaikančių lietuvišką

dvasią, širdį, nors ir savos gyvybės

kaina. O ir Konradą Valenrodą žino

Lietuva ne vieną, ne šimtus, bet tūk-

stančius — miško brolių, kritusių kilnoj

ir nelygioj kovoj ar ryžingai ir pasy-

viai besipriešinančių potvyny raudono

maro. Ir dabar, kaip tais Mickevičiaus

laikais, visa tėvynė negailėstingon

Erodo rankon patekus: — ilgi, balti

ten kryžiaus tęsiasi kelių keliai — per

Vorkutos speigą, Sibiro pustyne, Ka-

zachstano tyrus. Dabar visi lietuviai

tremtiniai: ir broliai tie, ir sesės, kurie

išbėgo vakaruos, ir tie, kurie "savano-

riais" per prievartą į "plačiąją tėvy-

nę" išsiųsti dirvonų svetimųjų plėšti,

ir tie, Dievuliau mano, kurie paliko

gimtojo tėviškėlį, nes ir ten jie ken-

čia svetimųjų jungą ir jau nebeteri

nuosavo namelio, kur jų nesekiotų

svetima, pikta akis. O tačiau Lietuva

ištėvėre ilgus šimtus metų, ir jinai —

juk nėra be dvasios, be širdies, kaip

griaučių tautos. Tokiai mūsų tėvynei

poetas išpranašavo giedrą rytojų. Kar-

tą pranašystė išsipildė nepriklausomy-

bės metais, ir mes tikim, ir mes žinom,

kad ir vėl ji — išsipildys!

Dr. Antanas Musteikis (Tėv. Žib.)

* Argentinos Lietuvių Centras spalio

15 d. paminėjo savo veiklos 29 metų

sukaktį. Per minėjimą pasakyta daug

kalbų. Centrai priklauso apie 480 lie-

tuvių šeimų Buenos Aires mieste. Jis

nori pastatyti gražius Lietuvių namus,

tam reikalui jau suaukota 100.000 pe-

zų.

LIETUVIO KNYGA SUKĖLUSI TRPTAUTINIUS ATGARSIOUS IR JOS AUTORIUS OTTAWOS UN-TO PROF. A. RAMŪNAS

1954m. Ottawos Universitetas išleido knygą: "Fiziškas ugdymas pilnutiniame humanizme". Įžangą parašė to paties universiteto rektorius. Knyga sukelia tarptautinį susidomėjimą. Apie 50 recenzijų, komentarų ir sveikinimų ateina iš įvairių pasaulio kraštų ir įvairiomis kalbomis: prancūzų, anglų, vokiečių, ispanų, portugalų, italų, rusų, lenkų, švedų, olandų.

"Aš sveikinu Jus be jokių rezervų. Aš sutinku su Jumis visiškai. Jūs patiekėte mums nepaprastai aiškią doktriną, kuri yra neišjudinamo tvirtumo." Prof. dr. D. Biot, Psichologijos ir Endokrinologijos Instituto direktorius, A. Carrelis. Žmogus, tas nežinomas autorius, mokslinės laboratorijos bendradarbis.

"Jūsų mokslinių tyrinėjimų apimtis yra nuostabi. Aš reiškiu Jums širdingiausias ir giliausias susižavėjimo jausmus. Nėra kitos knygos, kuri prilygtų Jūsų giliam veikalui. Jūsų knyga bus klasiškas veikalas visiems tiems, kurie nori rimtai užsiimti fizišku ugdymu." Prof. dr. med. C. Diem, Olimpijos Žaidimų generalinis sekretorius (1932-1937), Olimpijos Žaidimų nuolatinės programos autorius, buvęs Berlyno Universiteto Fiziško Ugdymo instituto direktorius ir dabar Kelno Sportų Akademijos rektorius.

Knyga "Fiziškas Ugdymas pilnutiniame humanizme", dėl savo rūpestingo išdėstymo ir milžiniškos dokumentacijos, einančios iš visų civilizuo- tų pasaulio kraštų, yra vienintelis šios rūšies veikalas, turintis pasaulinės reikšmės." Pulk. dr. med. A. L. d'Oliveira, fiziško ugdymo mokslų daktaras Tarptautinės Fiziško Ugdymo Federacijos vicepirmininkas.

"Jūs parašėte tikrai žymų veikalą. Tai yra paminklas, pastatytas sportų garbei" Prof. dr. F. Hebrard, Prancūzijos Fiziško Ugdymo Federacijos pirmininkas ir Tarptautinės Kat. Fiziško Ugdymo Federacijos garbės pirmininkas.

"Fiziško Ugdymo pilnutiniame humanizme" autoriui sveikinimus yra atsiuntę: Amerikos Valstybių Organizacija bei Panamerikos Unijos Generalinis Sekretoriatas iš Washingtono, D.C., P. Delsuc, tarptautinis skautų komisaras Londone, žinomas pedagogas F. W. Foersteris, Amsterdamo Fiziško Ugdymo Akademijos rektorius prof. dr. H. van Schagen, New Yorko Universiteto pedagogikos istorijos katedros vedėjas ir School and Society vyr. redaktorius prof. dr. William W. Brickman, Tarptautinio Pedagoginio Biuro dabar sujungto su UNESCO, vicepirmininkas prof. dr. Calo, Panamerikos Fiziško Ugdymo Kongresų Komiteto pirmininkas prof. E. C. Brest, Tarptautinės Fiziško Ugdymo Federacijos generalinis sekretorius prof. O. Kragli, ir kt.

Čia minimos knygos autorius yra Ottawos Universiteto pedagoginių mokslų katedros vedėjas prof. dr. Antanas Paplauskas-Ramūnas. Tat šia proga apie jį daugiau žinių: Jis yra gimęs 1910 m. gruodžio mėn 31 d. Akmenės km., Liubavo valsč., Marijampolės aps. 1930 m. baigęs Kunigų Marijonų Gimnaziją Marijampolėje, 1938m. pavasarį, būdamas V. D. Un-to Studentų Humanitarų Draugijos pirmininku, suruošė Humanistinę Savaitę, kurios užbaigą sudarė pirmas tautinio masto Lietuvių Literatūros Vakarų Valstybės Teatre, dalyvaujant Valstybės Prezidentui A. Smetonai, vyriausybės nariams ir lietuvių kultūros vėterams kaip dr. Vydūniui, Jakštui-Dambrauskui ir kt. Pirmasis tautinis Lietuvių Literatūros Vakarų buvo toks didelis kultūrinis įvykis, jog jo programą, lapelių pavidale, lėktuvai mėtė viršum sostinės, o pats vakaras buvo transliuojamas per radiją. Humanistinės Savaitės parengimus planavo ir svarbiausius organizacinius darbus atliko V. D. Un-to Studentų Humanitarų D-jos pirm. ir sekretorė M. Makauskaitė — dabartinė dr. M. Ramūnienė. Dėl savo veiklumo ir audringų užsiimimų pirmininkas buvo pramintas "traktorium, kuris traukia įklampusią Humanitarų Draugiją".

A. Paplauskas-Ramūnas yra bendradarbiavęs šiuose N. Lietuvos laikraščiuose:—

Akademike, Ateityje, Ateities Spinduliuose, Darbininke, Gaisuose, Jau-

nojoj Kartoj, Lietuvos Žiniuose, Mūsų Laikraštyje, Šaltinyje, Šaltinėlyje, Trimite, Ūkininke, Židinyje ir kt..

Nesvetimas buvo ir pamosas: jo poezijos randame dviejose lietuvių poezijos antologijose.

Nepriklausomos Lietuvos laikais Ramūnas dirbo pedagoginį darbą: buvo provincijos gimnazijų (Ukmergės, Klaipėdos, Vilkaviškio) mokytoju, Prekybinio Instituto Klaipėdoje lektorium, Kauno gimnazijų (10-sios Gimnazijos, Aušros Berniukų Gimnazijos, Aušros Mergaičių Gimnazijos) mokytoju, Aušros Berniukų Gimnazijos vicedirektorium. Buvo paskirtas Kybartų Gimnazijos direktorium.

Pedagoginių mokslų doktoratą Ramūnas įsigijo Vienos Universitete, kur jis buvo pedagoginių mokslų katedros vyresnysis asistentas. 1949 m. rudenį pradeda dėstyti pedagoginius mokslus Ottawos ir Montrealio universitetuose docento titulu. 1950 m. pavasarį Ottawos universitetas suteikia jam nepaprastą profesoriaus laipsnį ir paskiria pedagoginių mokslų departamento vicedirektorium, o vėliau — Lyginamosios Pedagogikos Centro direktorium. Šių metų rudenį pakeltas į ordinarinius profesorius ir paskirtas pedagoginių mokslų katedros vedėju. (N. Liet.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

* Dail. M. Dobužinskas, vienas garbiausių pasaulio teatro dekoratorių, švenčia savo amžiaus 80 metų sukaktį. Buvo ilgametis Kauno teatro dekoratorius. Šiuo metu gyv. Anglijoje. Buvo suruošęs Londone Royal Festival Hall operų dekoracijų eskizų parodą, kurią anglų spauda puikiai įvertino ir dar pažymėjo, kad prof. M. Dobužinskis yra lietuvis. Jo sūnus taip pat dailininkas ir gyvena New Yorke.

* Dail. Adomas Varnas kuriam laikui apsigyveno Clevelande, specialiai piešti muz. Alf. Mikulskio portretą, kurį yra užsakęs sukaktuvinis ansamblio minėjimo komitetas.

* Jauna, pagarsėjusi solistė — Aldona Butkutė-Stempuzienė, rugsėjo 25 d. Clevelande dainavo Offenbacho opere "Hoffmano pasakas", atlikdama Nikalus partiją. Spauda gražiai įvertino.

* "Australietis" dailininkas Antanas Rukštelė jau pasireiškia Kalifornijos lietuvių kultūriname veikime. Ar jis nebus dail. P. Puzino vietoje, kuris iš Los Angeles švyksta į New Yorką, su savo mašina, paveikslais ir žmona. Puzinas buvo L. Dienų meno skyriaus redaktorius.

* Darbininko dramos konkursui atsiųstas antras veikalas — "Audra", 5-kių veiksmų drama, pasirašytas Nemunaičio slapyvardžiu. Veikalas atėjo iš Australijos.

* S. Girvainis, Lietuvos Ministeris prie Šv. Sosto, serga. Jam spalio 24 d. padaryta sunki operacija. Prieš operaciją popiežius atsiuntė specialų apštalikšą palaiminimą ir nuoširdžius linkėjimus. Linkėjimų telegramos gautos iš J. E. Mons. A. Samorė, valstybės sekretoriato diplomatinės sekcijos vedėjas, ir daugelio diplomatinio korpuso narių.

* J. Gilvydis Argentinoje rodo spalvotus filmus iš laisvos Lietuvos gyvenimo. Savo kino teatrą jis yra pavadinęs "Vyties" vardu.

* Dail. Kazimieras Žoromskis, gyvenęs Chicagoje, Ricardo meno galerijoje surengia savo kūrinių parodą, kuri bus atidaryta gruodžio 1 d. ir tęsis visą mėnesį. Anksčiau dailininkas yra surengęs porą parodų, kurios buvo taikomos lietuviškai visuomenei.

DIRBTINIS GOLFSTROMAS

Maskvos radijas pranešė, kad Sovietų mokslų akademijos narys A. Markin sugalvojęs, kaip galima atšildyti šiaurės ašigalio sritis. Esą reikalingas milžiniškas pylimas per Beringo sąsiaurį. Paskui atominės energijos pagalba milžiniškom pumpom vandenį pumpuoti iš Ramiojo vandenyno į šiaurės ledynuočių vandenyną. Taip susidarysianti nauja šiltesnio vandens srovė, panaši į Golfstromą, ir visa šiaurės sritis atšilsianti.

Mokslo - technikos naujienos

Atominis lėktuvas

Amerikos Aviacijos departamente posėdžiavo aštuoni su atominė energija reikalaujant mokslininkai, dažni vyriausybės įstaigų patarėjai.

Spėjama, kad pasitarimai sukosi apie padarytą pažangą bebendant padaryti pirmą atominę energiją varomą lėktuvą, kuris galėtų dideliu greičiu apskristi žemės rutulį niekur nesustojęs kuro pasiimti. Spėjama, kad atominį motorą lėktuvui bando pasigaminti ir Rusija.

Dirbtinė aorta

Po 18 mėnesių medicinos ir tekstilės darbuotojų bendrų pastangų, surastas žmogaus širdies pagrindinio kraujono indo pakaitalas: orlono medžiaginis vamzdelis greitu laiku galės pavaduoti susidėvėjusią, ligos pažeistą ar nusilpusią aortą.

Dirbtinė aorta — plonytėmis sienelemis vamzdelis buvo numegztas Šiaurės Karolinos valstybės kolegijos Tekstilės mokykloje Raleigh mieste, bendradarbiaujant dviem širdies ligų specialistams gydytojams iš Charlotte, N. C., dr. Paul W. Sanger ir dr. Frederick H. Taylor.

Minėtos kolegijos mezgimo technologijos departamento direktorius prof. W. E. Shinn, panaudodamas pritaikytą kaklaraiščių mezgimo mašiną, pagamino orlono vamzdelį, tiksliai atliekantį žmogaus aortos ir aortinio užsikimšimo visus matavimus. Tai šviesi viltis senesnio amžius žmonėms, kenčiantiems nuo šio pagrindinio kraujono indo išsiplėtimo (aneurysma). Šios rūšies dirbtinė aorta, pagaminta iš Du Pont plonyčių siūlelių, neištripta kūno cheminėse medžiagose ir savo elastingumu varinėja kraują žmogaus kūne kaip tikroji aorta. Iki šiol šios bėdos atvejais buvo naudojamos mirusių žmonių aortos.

Radijo siųstuvai varomas žmogaus balsu

Amerikos armijos laboratorijose gimė idėja pagaminti radijo siųstuvą, varomą žmogaus balso jėga. Esą žmogaus balsas sujungia oro daleles. Jos suvirpina mikrofoną. Mikrofono membranos virpėjimas paverčiamas į elektrą. Dalis tos elektros sunaudojama siųstuvui radijo bangom sudaryti; kita dalis elektros, kuri kaitaliojasi su balso banga, bus perduodama kaip kalbos ženklai.

Žmogaus balsas gali pagaminti tos elektros tiek mažą, kad milijono žmonių vienu sykiu tarto balso reiktų, kad nuo tos energijos išsiiebtų 100 vattų lempa.

Pats aparatas bus labai mažas — kaip degtukų dėžutė ir masinėje gamyboje atsiseis po 20 dol.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiamas Redaktoriau!

Straipsnyje "Ko dr. Jonas Salk nepastebėjo" (AL Nr. 22.X.31d.) žinios, matyt, paimtos iš kokio nors sensacijos mėgstančio laikraščio, kurį mūsų spauda teikėsi perspausdinti.

Šiame straipsnyje sakoma, kad dr. Salk paruošti skiepijimo nuostatai buvo nepakankamai griežtai apsaugoti nuo rimtos nesėkmės. "Nuostatai" (aš manau, kad tai yra kalbama apie priemones, kuriomis užmušama virų nuodingumas) dr. Salko yra labai gerai paruošti, tik, deja, minima firma jų nesilaikė ir tuo būdu nustojo leidimo šiuos skiepijimo gaminti.

Iš kur paimtos žinios, kad doza vienu metų vaikui buvo duodama ta pati, kaip ir vyresniam — aš nežinau, bet tai yra visiškai nesąmonė, nes kiekvienas gydytojas net ir aspirino dozę prirašo pagal metus. Jeigu kas mano tvirtinimais netikėtų, kiekvieno universiteto biblioteka galėtų pateikti pirmus dr. Salko straipsnius "American Medical Association" žurnaluose, kuriuos ir galėtų pasiskaityti.

Taigi, negąsdinkime visuomenės nepagrįstomis žiniomis, ypatingai, kada šitie skiepai turi pasirodyti Australijoje. E.

* Vasario 16 gimnazijoje šiuo metu mokosi 160 mokinių, kurių pusė berniukų ir pusė mergaičių. Amerikos Balso Europos skyrius perdavė į kraštą transliaciją, kaip dirba gimnazija.

DĖMESIO!

Neužmirškite švenčių proga įsigyti

Lietuviško krupniko

(HONEY LIQUEUR)

arba

DEGTINĖS

Slyvinė, Zubrovka, Pomeranz

Visi gėrimai yra aukštos kokybės, pagaminti Lietuvos specialisto. Gaunami visuose didmiesčiuose: Sydney, Melbourne, Adelaide, Brisbane, Perth ir Hobart.

Reikalaukite visuose hoteliuose tikrai Ernstan Bottling Co. Ltd. su Amerikos ereliu ant etiketės.

Ernstan Bottling Co. Ltd.

2 Murray St., W. Mitcham, S. A.

IR VĖL BERIJA...

Nikita Chruščiovas vieno priėmimo Maskvoje metu lapkričio 3 d. pareiškė Turkijos ambasadoriui, kad Turkijos ir Sov. Sąjungos gerus santykius buvo apgadines... Lavrentijus Berija. Dabar jo nėra, bet Turkija daro kvailai, kad priklauso Atlanto Sąjungos pakui, nes kai kils kurie sunkumai, Turkija pirmoji gaus lupti, o jos kaimynai neturės galimybės gelbėti." Klausimas, kas lups Turkiją: Chruščiovas?

KAMŠČIO SPALVA PASAKO SKONI

- * Giliai raudonas — džinas kokteilis
- * Dangiškai mėlynas — ananasų
- * Šviesiai žalias — bananų
- * Oranžinis — apelsinų
- * Auksinis — aprikosų
- * Raudonas — vyšnių

Pirkdami atsižvelkite į

Mėlyną etiketę
VYNU LIKERIAI

VISUOSE
HOTELIUOSE

Vyno likerai kokteiliai

TARP JAUNAVEDŽIŲ

"Brangioji, ar neatrodo tau ši mėsa kaip sudegusi oda?"

"O vargšelis, kokių daiktų tu turėjai valgyti be manęs — net sudegusios odos".

PAS GYDYTOJĄ

"Jūsų vyrui, gerbiama ponca, nieko ypatingo. Jam reikia tik ramybės." Žmona klausia, ką reikia daryti. Gydytojas atsakė: "Nieką ypatingo, tik aš duosiu tamstai, ponca, miego milėlių."

UŽ UŽDANGOS

Varšuvos policija suėmė du piliečius. Vieną paleido tuojau, kitą tik po kelių mėnesių. Juodu vėl susitiko. "Brolyti, už ką gi tave taip ilgai laikė?" klausia vienas. Antras atsako: "Kvaila istorija. Turėjau prisipažinti, kad vokiečių okupacijos metu juodoj rinkoj pardaviau kelis svarelius sviesto." Pirmasis: "Bet jau po 12 metų." Antrasis: "Negalėjau neprisi- pažinti, nes teisėjas atsiminė ... Jis buvo mano klientas."

ANGLIJOJE

Anglų rašytoją Miltoną kitados paklausė, kodėl Anglijoje toks paprotys, kad karaliaus sūnus paskelbiamas galis valdyti valstybę nuo 14 metų, o vesti jis gali tik 18 metų būdamas. Rašytojas atsakė: "Matyt, moterį valdyti sunkiau negu valstybę."

KAIP LIETUVIAI ĖJO BERLYNE ATSIIMTI ATSTOVYBĖS IŠ SOVIETŲ

Lietuvių Dienosė spalio mėn. Rapolas Skipitis pasakoja, kaip 1941 birželio 22 d. prasidėjus karui Berlyne esantieji lietuviai entuziastingai ėjo atgauti iš Sovietų Lietuvos atstovybės.

Birželio 22 d. 5 val. ryto telefono skambutis ... Pakėlęs ragelį išgirdau dr. Ancevičiaus balsą:

— Sveikas, pirmininke. Pats miegi, o Lietuvoje jau eina mūšiai ...

Kartas jau prasidėjo 2 val. ryto. 7 val. visi mes renkamės draugijoje, o iš čia eisim iš bolševikų atsiimti Lietuvos pasiuntinybės namų. Mudu su Vaitiekūnu kviečiame visus, kuriuos tik galime pasiekti.

7-tą valandą ryto jau buvau draugijoje. Čia radau keletą tremtinių. Karas visų nervus nepaprastai sujudino. Iš veidų matyti, kad visų širdys džiaugiasi, bet ir kažkokios baimės pilnos. Visiems rūpi Lietuvos žmonės, o labiausiai artimieji, pasilikę Lietuvoje. Kas jų juk gyvas? ... Dr. Karvelis, Ancevičius ir kiti karštai įrodinėja, kad mums reikia atsiimti mūsų pasiuntinybės namus ...

Niekas dėl to ginčų nekeliu.

Jau 8 val. ryto susirinko keliolika vyrų ir visi einame prie Lietuvos pasiuntinybės namų Kurfiursto gatvė. Rytas skaidrus ir maloniai šiltas ... Gyventojai daugiausia dar tebe miega ar tik ima keltis. Tik vienas kitas žmogus matyti gatvė. Pamatę būrį vyrų, ir dar nevokiškai kalbančių, vokiečiai smalsiai į mus žiūri, o kitas neiškenčia ir nepaklauses, kas mes ir kur einame. Išgirdę mūsų atsakymą, vokiečiai šypsosi. Štai ir mūsų pasiuntinybės namai. Prie priešakinių durų nėra jokios iškabos, nei užrašo, o prie šoninių durų — sovietų konsulato iškaba ... Einame pro vartelius į priešakines duris. Jos užrakintos. Antrame aukšte pro langą pasirodo žmogysta. Greičiausia, paliktas koks sovietų konsulato tarnautojas ar ankavedistas. Vienas mūsų iškiškia ženklais rodo, kad mes jį pakarsim. Žmogysta nuo lango pasitraukia. Durys stambios ir tvirtos. Mūsų vyrų pečiams nesiduoda. Vienas jau taip buvo įsikarščiavęs, kad norėjo mušti duru stiklą ir išiveržti į vidų. Man pasisekė smarkuoli nuo to žygio sulaukyti.

PAS ČIGONĖ

"Ponytėle, aš pasakysiu tamstos vyro ateitį kaip ant delno."

"Geriau pasakyk man mano vyro praeitį, tada jau aš pati galėsiu spresti apie jo ateitį."

AUTO TAKSI

Nuo kalno pasileido auto-taksi. Šoferis atsisuko į keleivius ir išsigandęs sušuko: "Stabdžiai sugedo. Su mumis dabar baigta." Vienas iš keleivių atsiliepė: "Tai išjunk bent skaitliuką."

— Patark tamsta, ką turiu daryti su savo sūnum: jis lygiai linkęs į meną ir į literatūrą; ar jį rengti į rašytojus ar į dailininkus?

— Aišku, į rašytojus.

— O kodėl?

— Mat, kaip čia pasakius, popieris yra daug pigesnis už drobę.

Mokytoja: Kai aš sakau: aš BUVAU graži, tai bus praeitis, būtasis laikas. O kas bus, kai aš sakysiu: aš ESU graži?

Mokinė: Melas, panele mokytoja.

— Lėkštė — tai vienaskaita. Kaip bus daugiskaita?

Mokinys: Šukės, pone mokytoja.

Sveiki gydomieji valgiai

Pienas yra visų valgių pirmoje vietoje. Pienas turi tą tikriausiąjį aliejų, taip reikalingą artritiko sausiesiems sąnarių pamušalams vilgyti. Pienas turi reikalingiausiąjį D vitaminą. Pienas yra lygiai geras maistas bet kurioje formoje — saldus, raugintas, pasukos, grietinė, žalias, miltelių forma ir t. p. Tik kai pradėdi pieną ar grietinę maišyti su kava, arbata, kakao ir t. t. prasideja "trubelis".

Sviestas, kaip ir pienas, turi aliejuje tirpstančius vitaminus A ir D, bet pienas ir už sviestą svarbesnis.

Avižinė košė (oatmeal) yra labai tinkamas maistas varloti su sviestu. Kiaušinių trynys (geltonimas) turi tikrus reikalingus aliejus. Artritikams geriausias būdas yra kiaušinius 3 minutes virti, kepti leistiniai, žali išplakti tik be cukraus.

Vištienos sriuba (buljonas) yra tradicinis geriausias maistas. Ar kam patinka, ar ne, bet vištienos sriuba yra nuo amžių sėkmingai vartojamas maistas sergantiems.

Perspėjimas: Napatartina virti vištienos sriubos su ryžiais, su makaronais ar su klekiukais, kadangi tie priedai duoda krakmolą, gi artritikai privalo susilaikyti nuo tokių karbonhidratų, jei nori pasveikti ir būti sveiki!

Žuvis. Aliejiniai vitaminai žuvyse. Žuvis taip pat turi aliejus, kurie yra labai naudingi lubrikuoti artritiko sausius sąnarius. Darant žuvies patiekalą, patartina varloti daugiausia A ir D vitaminų turinčias šias žuvų rūšis: makrelė, halibutas, salmonas, sardinios. Valgyti su visa oda.

Kaip pagaminti valgius. Kiaušinių maistinė vertė yra drastiškai pakeičiama vienai ar kitai gaminant. Visose formose patartina laikyti 3 minučių laiko. Kiaušiniene yra lengviausia virškinti ir sudoroti trynius.

Mėsa. Norint išsaugoti vitaminus, mėsa reikia šutinti vidutiniškai.

Daržovės patiekiamos panašiai. Venkite perdidelio virinimo, geriausia valgykite, kiek įmanoma, žalias daržoves.

Tipingi valgiai artritikams

Pusryčiams: Stambi kvietinė (ruginė) duona pakepta su sviestu. Minkštai virti kiaušiniai. Pieno stiklas (kambario temperatūros). Valgant grūdinius nevertoti cukraus. Jei geri kavą vietoje pieno, gerk juodą kavą ir gerk ją pačioje pradžioje (maždaug 10-30 minučių prieš valgį!).

Priešpiečiams: Sūrio sumuštinis, salotų mišinys (be aliejaus ir acto), pieno stiklas (kambario temperatūros), žali salotai, žali salierai, agurkai ir morkos — lengvai virškinamos ir maistingos daržovės. Jokių būdų nepatartina varloti vaisių ar daržovių sunkų, karbonatų vandens arba labai riebaus deserto.

Pietums: Sriubos ar viralo lėkštė. Šutintas mėsos gabalas, daržovės, viena žalia. Paprastas desertas, pieno stiklas.

Vandens žala ir nauda

Vanduo savaime yra naudingas dalykas. Tik reikia žinoti kiek ir kaip. Žmogaus organizmas yra reikalingas apie 1 kubinį centimetrą vandens kiekvienai kalorijai per dieną, tai yra apie 2.100 cc., kas išeitų po 8 stiklines! Tačiau to kiekio niekuomet neten-

dą: "Žiūrėkime, kad į Aleksį nepatektume. Apie namų atgavimą negali būti nė kalbos." Aleksiu buvo vadinas žiaurus kalėjimas prie centrinės Berlyno policijos įstaigos Aleksandro aikštėje.

Nors Ancevičiaus ir Karvelio praeimas buvo skaudus smūgis, vis dėlto drausmingai sustoję skambiai sugiedojome Lietuvos himną ... Tik du mūsų vyrai stovėjo kitoje gatvės pusėje ir neatėjo prie mūsų himno giedoti. Tiedu vyrai buvo — vokiečių kacetė vėliava miręs Gestapas, tuomet Berlyne tarnavęs Gestapo įstaigoje, ir dr. K. Tik himną pagiedojus, dr. K. pribėgęs mus nufotografavo.

Vėliavas nuėmėm daug liūdnėsne nuotaika, negu kas rytmetį kabinom.

Pirmadienį visi lietuviai ir pabaltiečiai buvo suimti ir internuoti.

ARTRITIS IR SVEIKAS PROTAS

MAISTAS GALIŠ SUKELTI IR PAŠALINTI SĄNARIŲ REUMATIZMĄ.

ką gerti, nes maistas savyje turi didelį kiekį skysčių — vandens, pav., pienas turi 87%, sūriai iki 74%, mėsa iki 70%, žuvis iki 87%, daržovės net iki 96%, vaisiai iki 92%. Taigi, trys stiklinės per dieną yra visiškai gana, net vienos pakanka.

1. Gerk vandenį mažiausiai 10 minučių prieš valgį.

2. Po valgio palauk bent 3 valandas negėres.

3. Negerti vandens valgant.

4. Stiklas šilto vandens atsikėlus gera viduriams reguliuoti.

5. Niekümet negerk limonado ar vandens su sunkomis.

6. Niekümet nepilk vandens į pieną.

7. Negerk karbonuotą vandenį, zelterį ar pan.

8. Niekümet nepilk vandens į sriubą (tikslu atvėdinti dr pan.)

9. Kavą gerk 10 min. prieš valgį arba 3 valandas po valgio. (Nep. Liet.)

Dianetika ir scientologija

Dianetika ir scientologija yra nauji, revoliuciniai mokslai, liečiantieji žmogaus sugebėjimų padidinimą. Tų mokslų sistemos formuotojas yra amerikietis inžinierius, atomo fizikas ir filosofas L. R. Hubbards.

Scientologija (scio — gr. k. žinau; ology — studijuojau) yra gyvenimo visumą liečiančių atsakymų sužinojimo mokslas.

Dianetika yra pradinė scientologijos dalis, kitaip vadinama moderniuoju psichinės sveikatos mokslu.

Scientologija yra pagrįsta gerai apibrėžtomis aksiomomis, kurios sudaro gyvybės ir gyvenimo kodifikaciją.

Pasiremiant tomis aksiomomis yra sudarytos technikos arba procedūros, kurių pagalba yra padidinami žmogaus sugebėjimai. Tada palengvėja emocijų valdymas, pagerėja atmintis, padidėja konstruktyvus veiklumas, palengvėja visokių gyvenimo problemų sprendimas ir dingsta nervinės bei psichofizinės ligos, pav. baimė, pyktis, skilvio žaizdos, vidurių užkietėjimas, migrena, galvos skausmai, širdies ydos ir t. t.

Kadangi kiekvienas žmogus savo praeityje, ypač vaikystėje, yra turėjęs skaudžių gyvenimo momentų, neišspręstų problemų bei neatsiektų idealų, kurie, dabartiniame laike pasireikšdami, veda žmogų prie nepasisekimų, nelaimingų atsitikimų, ligos bei mirties, yra aišku, kad gerai pritaikomas scientologijos procesas arba pagalba yra naudinga ir siektina kiekvienam žmogui, vaikui ir suaugusiam, sveikam ir ligoniui, darbininkui ir prezidentui.

Pagrindinė scientologijos teorijos tezė yra ši: individas yra kūną naudojanti ir valdanti dvasia, neišnykstantis sąmoningos būties vienetas arba "aš", su neapibrėžtomis galiomis bei sugebėjimais.

Scientologija yra kartu ir laisvės sąjūdis. Jos procedūrų panaudojimas įgalina individą galvoti ir veikti nepriklausomai nuo jo sprendimus ir veiksmus varžančių bei jį prievartaujančių vidinių veiksnių arba liguistų palinkimų — vistiek, paveldėtų ar įgytų, — nes scientologijos proceso metu jie savaime dingsta. Tada individas pasidaro laisvesnis ir nuo kitų žmonių nenaudingų nuomonių ir įtaigų veikimo.

Pagrindinis scientologijos siekimas yra (psichiškai) sveikas žmonių pasaulis.

Scientologijos metodai, pagal kuriuos scientologijos praktikuotojai arba auditoriai dirba, principu yra tam tikrų, daug kartų kartojamų, klausimų, lyg kokių receptų, tiekimas, pagal kuriuos, scientologijos procesu besinaudojantis žmogus pilnai savarankiškai turi suformuluoti arba "pagaminti" tiesioginius atsakymus, lyg kokius vaistus.

Visi scientologijos procesai sesijose yra atliekami žmogui esant pilname sąmonės stovyje.

V. Morkys, H. P. A.

Gerbiamieji Pietų Australijoje gyvenantieji tautiečiai, norj gauti platesnių informacijų apie Australijoje veikiančius Hubbardo Profesinius Auditorių Kursus ir t. t., gali kreiptis į šio straipsnio autorių 307 North Tce, Adelaide, S. A.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

INFORMACIJOS

Knygos

Adelaide

KVIECIAME TALKON!

Adelaidės Liet. Namams įsigyti komisija buvo numaciusi lėšų rinkimo reikalu aplankyti kiekvieną Adelaidėje ir priemiestuose gyvenantį tautietį. Kadangi komisija pati viena to atlikti nepajėgtų, ji kreipėsi į paskirus asmenis, kviesdama būti rajoniniais talkininkais. (Rajoninio talkininko uždavinys būtų aplankyti jo rajone gyvenančius tautiečius, paskatinti juos prisidėti prie namų įsigijimo, priimti pasižadėjimus, inkasuoti inasus ir t.t.) Komisijos kvietiman atsiliėpė ir rajoniniais talkininkais maloniai sutiko būti:

J. Lapšys, S. Reivytiš, M. Urbonavičius, V. Linkus, J. Taunys, J. Puslys, A. Morkūnas, B. Jurgelionis, K. Vanagienė, P. Mاتیukas.

Dabar ALS-gos Valdyba labiausiai pasigenda talkininkų šiuose rajonuose:

City, Nth. Adelaide, Enfield, Prospect, Unley, Glenelg — Brighton, Semaphore — Largs, Kensington — Norwood, Edwardstown — Mitcham, Woodville North ir South, Mile End. Bet ir čia neišvardintuose rajonuose talkininkai labai pageidaujami.

Valdyba maloniai prašo geros valios tautiečius ryžtis ir paaukoti bendram reikalui kiek laiko ir energijos. Netrukus numatoma sukviesti talkininkų pasitarimą.

Prašome rašyti: Adelaide Lithuanians' Society (Inc.), 105 Hawker St. Croydon, S.A.

ALS-gos Valdyba

PATIKSLINIMAS DEL ADELAIDES LIETUVIU NAMU SAJUNGOS (INC.) STEIGIAMOJO SUSIRINKIMO

Š. m. lapkričio m. 14 d. AL tilpo Dalyvio aprašymas apie Adelaidės Lietuvių Sąjungos (Inc.) steigiamąjį susirinkimą, kuriame įsibrovė kai kurių netikslumų. Norėdamas, kad visuomenė būtų tiksliai informuota, prašau p. Redaktorių šį patikslinimą artimiausiam AL numeryje atspausdinti.

1. Adelaidės Lietuvių Namų Įsigijimo komiteto suruoštas balius davė pelno ne £63, kaip Dalyvio pažymėta, bet apie £140. Minimi £63 gauti iš Moterų Sekcijos suruošto bufeto.

2. P. J. Pyragius ir p. S. Cibiras negalėjo komitetui talkininkauti, nes jie buvo komiteto nariai ir kaip nariai dirbo. Jų pavardės komiteto pirmininko paminėtos sąrašy su įstatų parengimu, kur jie ir dar p. D. Pyragiūtė ypatingai pasidarbavo. Moterų sekcijos talkininkavimas komitetui visiškai teisingas.

3. Adelaidės Lietuvių S-gos (Inc.) įstatais garbės nariais niekas negali įstoti, o visuotinių susirinkimų renkami ypatingai nusipelnę asmenys. Tad ir Dalyvio paminėtos organizacijos garbės nariais neįstoję. Į amžinuosius S-gos narius įstoję Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, pasižadėdamas per pirmuosius dvejus metus, arba, reikalui esant, ir greičiau įmokėti £100 ir nariu — globėju įstoję p. J. Pyragius, pasižadėdamas įmokėti £50. Moterų Sekcija tuo reikalu jokio pareiškimo nepadarė, bet komiteto pirmininkas savo kalboje, turėdamas minty, kad Moterų Sekcija jau iš praeito baliaus bufeto yra įmokėjusi £63, sugestionavo ją įstosiant į amžinuosius narius.

4. Dalyvis, išvardindamas pirmuosius Ad. Liet. S-gos valdybos narius, praleido Apylinkės Valdybos nario pavardę. Į AL S-gos valdybą, kaip Apylinkės Valdybos atstovas įeina p. Dičiūnas.

5. Kaip svarbų susirinkimo punktą, kurį Dalyvis yra praleidęs, tai revizijos komisijos rinkimai. Buvusiam komitetui pasiūlius, susirinkimas revizijos komisija išrinko ALB Adelaidės Apylinkės revizijos komisiją, tuo dar labiau užakcentuodamas glaudumą tarp ALS-gos ir ALB Adelaidės Apylinkės.

Nors tai neliečia Dalyvio straipsnelio, bet šia proga tenka pastebėti, kad dar ankstyvesniam Statybos Komitetui yra įteikti ALB-nės Adelaidės Apylinkės ir Vyties Sporto Klubo pasižadėjimai ir namų fondą įnešti po £100. Jei minėti pasižadėjimai bus ir dabar palaikomi, tai ALB-nės Adelaidės Apylinkės ir Sporto Klubas Vytis taip pat bus laikomi ALS-gos (Inc.) amžiniais nariais.

Su pagarba

V. Raginis

Redakcija: Nors Dalyvio korespondencijoje nėra žymių prasilenkimų su tiesa, bet Redakcija mielai deda šį Adelaidės Lietuvių Sąjungos (Inc.) V-bos pirm. p. V. Raginio patikslinimą kartu atsiprašydama Valdybą ir gerb. Skaitytojus dėl kai kurių netikslumų minėtoje korespondencijoje.

GRAZUS PAVYZDYS

Adelaidės Lietuvių Teatras-Studija skiria Namų fondan po pusę šilingo nuo kiekvieno parduoto bilieto į Vyt. Alanto "Aukštadvario" vaidinimus, kurie įvyks gruodžio 2 ir 3 dienomis.

Paprastai spektakliai Teatru-Studijai yra npostolingi, tačiau turint galvoje nuosavų namų visapusę svarbą ir reikšmę lietuvių bendruomenei, dalis pajamų jau iš anksto nusistatyta atiduoti. (j)

LIETUVIAI MOKSLEIVIAI PIRMAUJA

* Lapkričio 7 dieną Adelaidės rotušės salėje įvyko iškilmingas dovanų įteikimo aktas Christian Brothers College moksleiviams. Šiame koledže taip pat mokosi du lietuviai, Eugenijus Kalibatas (Second year intermediate) ir Jonas Morkūnas (First year intermediate). Abu savo klases baigė pirmiaisiais. Iškilnių metu dovanas jiems įteikė J. E. Adelaidės Arkivyskupas Dr. Boevich.

* Lapkričio 11 d. Loreto Convent mokykloje įvyko vaidinimas "Kristaus gimimas". Vaidino tos mokyklos mokiniai. Pagrindinę rolę — "Arkangelas Gabrielius" — gražiai atliko 7 metų lietuvaite Dalia Viliūnaitė, kuri, be to, pirmąją ir mokslo pažangume.

Redakcija: Redakcija maloniai prašo visus tėvus ar globėjus duoti Redakcijai žinių apie savo vaikus, pirmaujančius kuriuose nors dalykuose: moksle, sporte ar pan. Adelaidėje gyveną gali pranešti telefonu LU 5827 arba laišku, gi iš kitur prašomi rašyti laiškus. Informacijos bus dedamos Redakcijos vardu. Visiems juk įdomu žinoti apie mūsų pirmaujančius vaikus.

Šių metų lapkričio mėn 6 d. įvykusiame LKF Adelaidės Skyriaus visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri savo pareigomis pasiskirstė tokiu būdu:

Dail. S. Neliubšys — pirmininkas,
P. Satkus — išdinininkas,
V. Morkys — sekretorius.

Valdybos adresas: S. Neliubšys, 165 Angas St., Adelaide, SA.

LKF Adelaidės Sk. Valdyba

Melbourne

PIRMOJI SVENTOJI KOMUNJA KRISTAUS KARALIAUS SVENTĖJE

Kristaus Karaliaus šventę šiemet Melbourne užpildė lietuvių vaikučiai, pirmą kartą priimdami šv. Komuniją. Prieš pat mišias, kurias laikė kun. J. Kungys, kun. Pr. Vaseris iškilmingai įvedė į bažnyčią visus vaikučius, pasirodusius pirmą kartą pasikviesti Jėzų į savo jaunas širdes. Paskui kuniga sekė vaikučiai išsiriakavę gretomis po du, nesėdami žvakutes kairėse rankose ir rožančius su škaplierių medaliukiais — dešinėse. Netoli altoriaus, sekdami kunigą, visi vaikučiai kartu atsiklaupė palenkdami galveles į altorių ir atiduodami garbę jų ten laukiančiam Kristui Karaliui. Paskiau visi šie vaikučiai susėdo į jiems skirtus priešakinius suolus: kairėje mergaitės, dešinėje berniukai.

Šv. mišių metu pirmosios komunijos vaikus globėjo vyresnysis ateitininkas V. Cižauskas.

Kun. J. Kungys pasakė dvigubą pamokslą: pirmoje dalyje, skirtoje pirmosios komunijos vaikams, išaiškindamas kokį nepaprastai didelį turtą jie pirmą kartą savo vaikystėje įsigyja priimdami gyvąjį Jėzų į savo širdes ir antroje — kiek plačiau pasisakydamas apie Kristų Karalių ir Jo garbei švenčiamos šventės reikšmę.

Konsekracijos metu visų vaikų žvakės buvo uždegtos.

Jaudinantys momentas buvo tada, kai vaikučiai, išsiriakavę poromis, artinosi prie altoriaus ir susijungė su Jėzumi šv. Komunijoje, suėmę rankas, grįžo atgal. Gaudė šį momentą foto aparatai, ašarotomis akimis žiūrėjo tėvai ir su įdomumu stebėjo pirmą kartą jaunųjų krikščionių gyvenime atliekamą svarbiausią katalikams privalomą pareigą visi šv. mišių dalyviai.

Po pamaldų kun. J. Kungys pašventino vaikų rožančius ir škaplierių medaliukius ir kartu su pirmos komunijos vaikais gražia sutartine garsiai sukalbėjo poterių užkenciančią Tėvynę Lietuvą. Po pamaldų kun. Pr. Vaseris visus pirmosios komunijos vaikučius iškilmingai išvedė iš bažnyčios.

Mažonoje parapijos salėje buvo pirmosios komunijos vaikams paruošti bendri pusryčiai, kuriuos parūpino tėvų išrinktas komitetas. Pusryčių metu kun. Pr. Vaseris pasakė vaikams pamokinančią kalbą, kviesdamas dažnai eiti šv. komunijos, lankyti lietuvių mokyklą, išmokti geriau pažinti Dievulį ir vykdyti jo valią. Palinkėjo sveikiems augti, būti gerais lietuviams ir mylėti Tėvynę Lietuvą. Pirmosios komunijos prisiminimui visiems padalino po paveiksluką su attingamu įrašu.

Pirmąją komuniją priėmė šie vaikai: Verkytė Aldona, Adamkevičiūtė Undinė, Mulokaitė Birutė, Junokaitė Jūratė, Valaitytė Filomena, Grybaitė Zita, Marganavičiūtė Kristina, Dumskytė Armida, Šikšnytė Dalia, Šilvaitė Audrilė Kaženauskaitė Nijolė, Jankevičiūtė Marytė, Šmitas Bernardas, Vasiliauskas Jonas, Jokūbaitis Zigmąs, Jokūbaitis Agutis, Verkys Romutis, Žiogas Edutis, Mačiulaitis Valentinas, Pelenauskas Eimutis, Petkevičius Juozas, Skimberauskas Arūnas ir Vaitkus Algis. Pirmąją komuniją priėmė viso 23 vaikai: 12 mergaičių ir 11 berniukų.

Dėkingi tėvai kun. Pr. Vaseriui už vaikų paruošimą ir kun. J. Kungiui už jų aprūpinimą pirmąją komuniją ir pusryčių paruošimo komitetui už gražų ir turtingą pusryčių stalo paruošimą ir už rūpestingą patarnavimą.

J. Mulokas.

VASAROS VAIKŲ STOVYKLA

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba ruošia vaikams vasaros poilsui stovyklą Caperoo pajūryje (apie dešimt mylių nuo Adelaidės — patogus susisiekimas). Stovyklavimo laikas nuo 1956 m. sausio mėn. 3 d. iki sausio mėn. 14 d. Vaikai (mergaitės ir berniukai) bus priimami nuo 7 iki 14 m. amžiaus. Ypatingais atvejais, dėl amžiaus bus galima padaryti ir išimčių. Priimami vaikai be jokio skirtumo. Laukia ir skautų. Mažieji vaikai bus apgyvendinti kambariuose, o didesnieji palapinėse. Stovykla naudosis visu gyvenamu namu su moderniška virtuve ir kitais moderniškais įrengimais.

Norintieji vaikus leisti stovyklauti, prašome užsiregistruoti pas Valdybos Pirmininką L. Martinkų arba S. Povilaitį. Registruojama bus sekmadieniais po pamaldų šv. Juozapo bažnyčios salėje. Galima užregistruoti ir laiškais sekančiu adresu: ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba, Box. 1296-L, GPO Adelaide, S. A.

Registruojantis pinigų nereikia mokėti. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

Apylinkės Valdyba

RECITALIS

Paulius Rūtenis, tęsdamas savo kasmetinių tradicinių recitalių seriją, ir šįmet gruodžio 10 d. 8.15 val. vakaro Theosophical society salėje, drauge su lietuvių bičiule Dorothy Oldham, ruošia recitalį, pavadintą DAINA ir ŽODIS.

Programoje be lietuviškų, itališkų ir voikiškų dainų Paulius Rūtenis skaitys Sruegos, Šekspyro, Nykos-Nilūno ir kitų autorių kūrinius.

LAS Adelaidės skyrius ruošia savo nariams ir jų svečiams pikniką, kuris įvyks gruodžio mėn. 4 d. (sekmadienį) Gorge Picnic Ground.

Autobusas išvažiuoja 10 val. ryto nuo kariškos aikštės prie Torrens tilto (priešais plaukiojimo baseiną) King William Rd. Norintieji dalyvauti užsirašo per LAS narius, kad užsitikrintų vietą autobuse. Šeimoms su vaikais gera proga praleisti dieną gryname ore. Pikniko vietoje yra plaukimo baseinas. Kadangi piknikas ruošiamas ne pasipelnimo tikslais, išlaidos labai kuklios.

LAS Valdyba

MOTERŲ SEKCIJOS PRANESIMAI

Pranešame Gerb. Adelaidės lietuvių visuomenės žiniui, kad š. m. gruodžio 4 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų šv. Juozapo Bažnyčios salėje ALB Moterų Sekcija rengia

DAIKTU LOTERIJA

kurios pelnas skiriamas labdarystei ir Vaiku Kalėdų Eglutei.

Visus maloniai kviečiame atsilankvti.

ALB Moterų Sekcijos Valdyba

Mieli vaikučiai, brangūs Tėveliai ir Svečiai!

ALB MOTERŲ SEKCIJA maloniai kviečia visus atsilankvti ir rengiama

KALĖDU EGLUTE

šv. Ksavero (drie Katedros) salėje

š. m. gruodžio 18 dieną 1 val. po pietų.

Bus Kalėdų Senelis, dovanos ir vaišės.

ALB Moterų Sekcija

GAVOME SIAS KNYGAS:

Sabik-Vogulov — RAUDONASIS SIAUBAS nugalėtoje Vokietijoje. 103 psl. Kaina (siunčiant paštu) 10/-.

AUSROS ZVAIGZDĖ, maldaknygė (patogaus formato). Paruošė kun. P. K. Kirvelaitis, Kaina 13/-.

Be to, vėl galima gauti šiuos mūsų leidinius:

K. Pažeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, apysaka, 254 psl. 9/-.

A. S. Puškinas — DUBROVSKIS, romanas, 105 psl. 6/-.

Šios knygas gaunamos "Australijos Lietuvio" leidykloje, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Atsiųsta paminėti

K. Jūra ir S. Bakšys — TĖVŲ KALBA, lietuvių kalbos vadovėlis Pietinei Amerikai. Išleido J. Lukoševičius ir J. Karpavičius. Sao Paulo, Brazilija. 1954 m. Tiražas 1000 egz., kaina 2,50 dol. (£1.2.6).

Knyga paruošta taip, kad Lietuvos nemaciūsiams vaikui duotų aiškų supratimą apie Lietuvą, o taip pat pačios reikalingiausios žinios apie lietuvių kalbą bei rašybą.

III-SIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS METRASTIS,

KLB Montrealio Lietuvių Seimelio leidinys Nr. 1. Montreal, 1955.IX.3-5. Leidinys skirtas paminėti Trečiąją Kanados Lietuvių Dieną ir 50-ties metų lietuvių įsikūrimo Kanadoje sukaktį.

Tomas Žiuraitis, O.P. — ŽODIS IR GYVENIMAS,

religinei-tautinei minčiai, su prof. A. Macininos pratarimais. Išleido Venta 1955 m. Tiražas 1000 egz. 243 psl. Kietais viršeliais.

AUSTRALIJS LIETUVIO Leidykloje, 35 Cator Str., Hindmarsh, S. A., yra gaunamos šios knygos (kainos su persiuntimo išlaidomis):

P. Abelkis — ATLAIDŲ PAVĖSŲ, romanas. 467 psl., kietais viršeliais.....£1.17.0

Alė Rūta — DUKTE, apysaka, 249 psl. kietais viršeliais..... 13/0

Alfonas Gricius — TROPIKŲ ELEGIJOS lyrika, 64 psl. 6/6

P. Jatulis — PO TUKSTANČIAIS KAUKIŲ, pasakojimai iš misijonierių nuotykių Azijoje, Afrikoje, Amerikoje, Australijoje. 240 psl. 6/6

Marija Radzevičiūtė — ZEMELE SVENTOJI, romanas, 183 psl., 6/6, ger. pop.8/6

Prosper Merimee — LOKYS, novelė apie Zemaitijos grafo šemėtos šeimos tragediją..... 5/6

Balė Voveraitė — VILTRAKIŲ VAIKAI, apsakymėliai vaikams, 111 psl.9/6

D. Pilla — SIELA UZ SIELA, apysaka, kietais viršeliais. 306 psl. 19/0

Stasius Būdavas — LORETA, mergaitės likimo romanas. 172 psl. 8/0

Nelė Mazalaitė — APVERSTA VALTIS, novelės. 199 psl. 7/0

Juozas Švaistas — ELDORADO, novelės, kietais viršeliais, 150 psl. 9/9

Dr. Pr. Gaidamavičius — ISBLOKSTASIS ŽMOGUS, benamio likimo perspektyvos, 278 psl. 16/6

J. Jankus, NAMAS GEROJ GATVEJ, romanas, laimėjęs 1954 m. LRD-jos premiją, vienas iš geriausių tremtyje pasirodusių mūsų literatūros veikalų, drobės viršeliai, su dail. A. Bielskio trijų spalvų aplanku, kaina 32 šil.

A. Vaičiulaitis, PASAKOJIMAI, rinktinės novelės, su prof. J. Brazaičio įvadu apie Vaičiulaičio kūrybą, drobės viršeliais, su dail. T. Valiaus dviejų spalvų aplanku, rekomenduotina jaunimui, kaina 38 šil.

F. E. Sillanpaa, SILJA, romanas, už kurį autoriui buvo paskirta Nobelio premija, vienas iš puikiausių suomių literatūros veikalų, drobės viršeliais, su dail. V. Palio dviejų spalvų aplanku, rekomenduotina jaunimui, kaina 32 šil.

J. Kėkštis, ETAPAI, rinktinė poezija, pasjzyminti tematikos gilumu ir formos išbaigtumu. Autorius yra vienas iš nedaugelio lietuvių, kuriam pasisekė ištrukti iš Sibiro ir pasjpekti laisvuosius vakarus. Knyga su drobės viršeliu ir dail. K. Janušio dviejų spalvų aplanku, kaina 16 šil.

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table with green Lithuanian Rūta on its

Price 3.75 dol. (£1.13.9). Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers, P. O. Box 1317, New York S. N. Y., U. S. A.

This is the first American book cover. Keep one book on your table